







1851



1660.

Bake, Johannes : De acquisitione originaria juris
in personas.

1661.

1. Brandmyller, Jacobus : De emptione venationum.
2. Feshius, Joh. Jacobus : De insufficienti querela
3. Lamy, Joh. Philibertus : De questionibus seu casibus
Juris rerum Vox des Schurffen Fraze
4. Lupin, Johannes Sigismundus : De constituto obligatorum
5. Paulsen, Verit : De tutelis

1662.

1. Beyer, Albertus : De regestibus
2. Curonius, Johannes Gottlieb : De inventario hereditatis
3. Jurgens, Mathias : Septuaginta controversarum
selectarum, quae ex jure Romano-naturali, gentium, civilium

Concordes, publicae, feudales, de promptas, publicae
Niscalientes proponunt

1663.

1. Koth, Albertus: De pemptu
2. Sommer, Heinrich: De juramento libis decessoris
in Tit. 2 libro XII ff de jurjurand sine voluntatis,
sine necessitate, sine iudicatis
3. Verginius, Johannes Sergius: De heresitate iacente
et l. 1. § de iura 15. si is qui test. lib. esse ius.
et text. parallel accommodata

1664.

1. Lockner, Cornelius: De deli culpa diligenciae
et causae praesentatione in contractibus... Ad capi-
calitatem l. contractus 25 ff. de reg. jur.

2. Loth, Petrus: De tacitis pactis secus l. 7. ff.
De pactis

3. Oaser, Fridorun Fabius: De feudis imperii illius
libus ex jure Publico de promptis

4. Moeller, Gung Theodoricus: De precariis

5. Mueller, Marcus: Theses misallanicae juri Deu
inaugurales, quas . . . plerumque crustorum Regis
sitioni submittit

1662-

1. Batticus, Simon: De legatis et legationibus

2. Kirchringk, Gorkardus: De repressaliis

3. Markisch, Gorkardus, vnz: De adulteris

4. Pottere, Jacques de: De nautico favore

16

2

3

12
a



207.
Jehovâ Gratiam Concedente!

1662, 2^o 8
Ex

Decreto & Authoritate Nobilissima atq;
Magnificæ Facultatis Juridicæ in Peranti-
qua ac Celeberrima Basiliensium
Academia

DISPUTATIONEM INAUGURALEM

DE

INVENTARIO HEREDIS

Pro

Consequendis & ritè obtinendis Doctoralibus
in utroque Jure Honoribus atque
Privilegiis

publicè ventilandam proponit

JOHANNES GÖTZLICH CUNRADUS
Sorâ-Lufatus.

Die 24 OCTOBRIS Ann. MDCLXII.

horis locoque consuetis.



BASILEÆ, Typis JOH. JACOBI DECKERI,
Academiæ Typographi,

INVENTARIO HEREDIS

En el día de ... de ... de ...

Yo el Sr. ...

Yo el Sr. ...



Yo el Sr. ...





I. N. D. N. I. C.

T H E S I S I.



On potest non placere Inventarii materia,
decentata satis maximèq; subtilis, (quàm
indè Baldus *vol. 4. consil. 145. in princ.* ad eò
scrupulosam pronunciat, ut sæpe indu-
strioli in ipsius confectioe decipiantur)
perutilis tamen infimul ac quotidiana,
& quæ horatim in palatiis versatur, teste
Roland. à Valle in *tract. de invent. confect.*

princ. præfationis.

2. Dicitur autem inventariū ab inveniendò; vel, quia res, verb-
gr. in hereditate, bonis pupilli, &c. inventas continet; est enim
inventarium descriptio ejus inquisiti, quod potuit inveniri;
cum invenire secundum Isidor. *etym. 10.* idem sit, ac in id veni-
re, quod quæritur. Vel, quia res hereditariæ, pupilli, Ecclesiæ
& similes in eo descriptæ inveniuntur, ut, quot, quales, quantæ
& ubi sint, sciri queat, *arg. l. fin. C. d. bon. vacant. libr. 10. l. fin. vers.*
fin autem inventario. C. arbitr. tut. Donell. ad l. fin. C. d. jur. delib.
num. 4.

3. Habet etiam quædam nomina vicaria: sic vocatur Repet-
torium, *l. tutor qui. 7. pr. ff. d. admin. & peric. tut.* propterea, quia re-
perta continet, Gloss. *ibid.* Synopsis bonorum, *l. magis puto. 5. S.*
in primis igitur. 11. ff. d. reb. eor. qui sub tut. Græcis est ἀναγραφὴ.
item ἀπογραφὴ, Althuf. *Dicaol. l. 1. c. 44. n. 11.* Germanis, ein
Fundbuch/ Befold. *Theaur. pract. lit. 1.*

A 2

22

68
4. Et quidem varia ac benè multa sunt inventarii genera: Nepos de Monte Alb. de Exception. Rubr. contra tutores & curatores. n. 6. tria constituit: nimirum, inventarium heredis, tutoris sive curatoris, ac fisci. Reyger. Thesaur. jur. sub voc. Inventarium. quinque recenset, scil. tutoris vel curatoris, orphanotrophi, Prælati, heredis & fisci. Speculat. tit. de instrument. edition. §. fin. itidem quinque facit: hoc tamen interest differentiæ, quòd tutoris ac curatoris, tanquam distincta, tradat, atque fisci omitat. Alii præterea adhuc aliter, vel magis multiplicata proponunt; nec immeritò, dum quilibet rerum alienarum administrator & ad earum restitutionem obligatus, inventarium facere debet, And. Rauchb. p. 1. quæst. 30. n. 20. Valqu. de success. & ult. volunt. lib. 1. de resam. potest. §. 6. n. 45. Rosenth. Synops. Feud. c. 10. concl. 45. n. 43. partim, ut fraudis suspicionem evitet: partim, ut rationis reddendæ ac restitutionis tempore exactè sciri queat, quid quantumque debeatur: nam; inventarium caput & fundamentum est rationum, Dd. in l. cum tale. 72. §. cum patromus. 1. & seq. ff. d. condit. & demonstr. Plot. in l. si quando. 9. C. unde vi. num. 604. Galiaul. in l. centurio. 15. ff. d. vulg. & pupill. substit. & Emilian. consil. 35. n. 19. Heig. p. 1. illustr. quæst. 20 n. 8. Möller. l. 1. semestr. c. 39. n. 6. Nic. Boer. Decis. 61. n. 6. Jacob. Schult. in addit. ad Modest. Pistor. p. 3. quæst. 126. n. 47. Magn. Dn. Carpzov. Jurispr. For. p. 2. const. 25. def. 14. n. 7.

5. Nè igitur in incerto divager & rem latissimè diffusam ac integrum tractatum exigentem, infelici successu in unicam disputationem congerere atque coarctare tentem, proposito meo interserviens, non de omni, sed potiori & magis solenni tantum inventario, puta eo, quod heres conficere solet, præprimis agere constitui; breviter tamen infra aliorum quoque inventarii generum, tanquam cognatorum & affinium, mentionem facturus.

6. Sedem ordinariam heredis inventarium habet in l. fin. C. d. jur. delib. (quam l. ipse Imperator in §. extraneis. §. 1. d. hered. qual. & diff. & æquisissimam & nobilissimam vocat) atque in Novell. 1. Et tantum absit, ut d. l. fin. per Nov. 1. quid derogetur, cum potius eidem aliquid surrogetur & adjiciatur in c. hinc nobis. 2. §. fiat igitur, 1. ubi, si aliqui, quorum interest, absunt, testes, eorum loco

38
loco, non minus tres, adhiberi mandatur. Sic etiam in d. Nov. 1. *et illud quoq.* 4. §. *quia vero*. 2. inventarii jus atque necessitas, nisi oneribus hereditariis subiacere malit, militi imponitur, quod antea dubium esse poterat, propter insignia ipsis variis in rebus, præprimis autem circa testamenta & successiones, concessa privilegia. Non movet, quod Zæf. ad ff. tit. d. jur. delib. n. 20. dicat: haud facile inducendam esse correctionem: & eapropter post Cujac. ad d. Nov. 1. in fin. velit, militem quidem non excusari ab observanda voluntate defuncti, de qua ibi præcipue: non etiam, multari propter neglecti inventarii confectionem. Nego enim, hinc facile & absque sufficienti fundamento induci correctionem, cum Imperatori in d. §. 2. æquè de inventarii confectione, ac de legatorum præstatione sermo sit, quod ostendunt verba: *hæc omnia*. ut & reliquus contextus. Quin ipse quoque Zæf. ex parte id fatetur. Taceo, quod hæc correctione à jure privilegiato ad jus generale, sive ab exceptione ad regulam eatur.

7. Rectè inventarii hujus concessio dicitur: *beneficium*, d. l. fin. pr. & §. fin. verò postquam. 12. idque pingue, Sichard. ad d. l. pr. n. 2. in med. Est enim in favorem heredis introductum & plures effectus eidem proficuos gratissimosque gignit, prout infra suo loco videbimus. Hinc patescit, vocabulum istud in loc. alleg. pro privilegio, gratiosâ concessione, seu jure præcipuo sumi: non verò, quar. in feudorum consuetudinibus pro feudo, tot. tit. d. benefic. fratr. & qual. fratr. in benefic. fratr. succed. 1. Feud. 20. & hinc inde sæpissimè: aut in jure Canonico, pro præbenda accipiuntur, c. ex multis. 9. c. 1. quæst. 3. & alibi passim. Patescit ulterius, cum invito non obtrudatur beneficium, ut habet vulgata regula: neminem ad inventarium conscribendum de jure Justiniane cogi, sed liberum cuivis relinqui, ad deliberationis auxilium convolare, & vetus gravamen, pro novo beneficio eligere, d. l. fin. §. fin. autem hoc. 14. si scil. sumptibus in confectione inventarii impendendis parcere velit: vel patrimonium, aut ob tenuitatem ludibrio, aut ob amplitudinem invidiæ exponere nolit.

8. Optimè definiri poterit Inventarium heredis: quod sit instrumentum publicum, arg. l. tabularum. 2. pr. ff. testam. quem-

adm. aper. l. de creationibus. 27. in med. C. d. episcop. aud. l. fin. pr. vers. in autem. C. arbitr. tut. dd. ll. junctâ. l. generali. 3. C. d. tabular. Magn. Dn. Carpzov. Jur. For. p. 3. consl. 33. def. 8. n. 7. (nam, publicum dicitur instrumentum, quod fidem facit publicam ex persona notarii, qui publicum gerit officium, Ant. Fab. in Cod. lib. 4. tit. 16. def. 11. n. 2.) solennem, arg. l. fin. S. fin autem dubius. 2. & S. fin autem hoc. 14. C. d. jur. del. rerum hereditariarum, d. S. 2. descriptionem, Nov. 1. c. hinc nobis. 2. S. fiat igitur. 2. vers. tunc enim licentia. continens. Prolixiorem definitionem tradit Rennemann. Jurispr. Romano-German. membr. 2. disp. 36. §. 14.

9. Causa efficiens inventarii est vel remota vel propinqua. Remota est Imperator Justinianus, utpotè, qui inventarii beneficii, quod jure Dig. erat incognitum, introduxit, S. sciendum est. 6. l. d. hered. qual. & diff. d. l. fin. pr. & S. fin. Nov. 1. c. hinc nobis. 2.

10. Propinqua est heres, d. l. fin. pr. & S. 2. & d. Nov. 1. c. 2. S. 1. qui in universum jus, quod defunctus habuit, succedere dicitur, l. nihil est aliud. 24. ff. d. verb. sign. sive ex testamento, sive ab intestato, sive ex asse, sive ex parte hereditas ei sit delata, d. l. fin. S. 1. sive persona sit privata, sive militaris, sive sacerdotalis, sive Imperialis, sive alia quævis, d. Nov. 1. c. 4. S. 2. Commune namque, ut ibid. Imperator ait, omnibus hominibus hanc legem posuit. Et sic nihil intererit etiam, heres suus sit, an extraneus, nobilis an ignobilis, dives an pauper, civis an rusticus, arg. S. sciendum est. 6. l. d. her. qual. vel diff.

11. Illud hic notandum: Dubium videri, quomodo vocabulum, Imperiali, in alleg. Nov. 1. c. 4. S. 2. sit explicandum. Gothofr. in nor. ibid. lit. D. & Zœs. ad ff. tit. d. jur. delib. n. 20. de Cæsariano vel officiali Cæsaris sive Palatino id accipiunt. Non tamen puto inconveniens esse, id interpretari de ipso Imperatore, forsitan herede, à privato quodam instituto; tunc enim jus commune cum cæteris habet, l. cum heredes. 7. C. qui testam. fac. poss. S. ult. 1. quib. mod. testam. infirm. l. nolumus. 20. C. d. testam. vel quemadm. Hinc ex imperfecto testamento legata vel fideicommissa eum vindicare inverecundum est, l. ex imperfecto. 23. ff. d. legat. 3. l. ex imperfecto. 3. C. d. testam. & quemadm. in utraque l. subjungitur ratio: quia decet tantæ Majestati (sunt verba textûs) eas servare leges, quibus ipse solutus esse videtur. quod elegantissimis quo-

mis quoque verbis exprimit, *l. digna vox. 4. C. d. legib. & consir.*
Et nullus datur facilius modus, quo Princeps efficere possit, ut
subditi aliquid faciant, quam si exemplo suo ipsis præeat, cum
Principis exemplum lubentissimè subditi imitari soleant. Sic,
postquam Augustus à Lucio Lentulo codicillis per fideicom-
missum rogatus, ut faceret aliquid, ejus voluntatem adimple-
vit, deinceps reliqui, auctoritatem ejus secuti, fideicommissa
præstiterunt, *pr. l. d. codicill.*

12. Quoniam verò ex adductis facile deprehendere licet,
Imperatorem ipsum inventarii beneficio se submisisse, eò expedi-
tior res erit, quoad sequentes heredes, quos in specie per ali-
quos theses, cum una atque altera circa eos dubitandi ratio à
nonnullis moveri soleat, recensebo: & ut brevitati studeam,
nec idem sæpiùs tædiosè repetere cogar, duas hinc præmittam
rationes: quarum prima est, generalitas *d. l. final. & Nov. 1. se-
cunda, dolosæ subtractionis suspicio, d. Nov. 1. c. 2. in fin. pr. hæc*
ubi que militant.

13. Tenetur itaque ad inventarii confectiõnem, nisi fructus
ejus carere & neglecti pœnas incurrere malit: I. Fœmina, quia
per hereditatis aditionem quasi contrahitur, *S. heres. 5. l. d. obl.,
quæ quasi ex contract. l. apud Julianum. 3. S. si pupillus. 3. l. sed & 4. ff.
quib. ex caus. in possess. eat.* Fœmina autem contrahere non tan-
tùm non prohibetur, sed & nè passim liceat ei omnes suos con-
tractus retractare, in his tantùm casibus, in quibus legum au-
thoritas ei suffragatur, subvenitur, *l. fin. C. d. jur. & fact. ignor.*
Hoc autem non fit quoad inventarii confectiõnem; E. rigori
juris standum est; inducta enim ad rigorem juris conservan-
dum, mulieres quoque obligant æquè ac masculos, Sichard. *ad
l. fin. pr. C. d. jur. delib. num. 6. Benicas in S. omnium. l. d. action. n.
377. Natta consil. 575. n. 22.*

14. II. Ecclesia; quia, nè jure quidem Canonico ullibi ab
inventarii confectiõne (quam tamen in *c. Reinaldus. 18. in fin. X. d.
testamentis.* agnoscit) excepta reperitur, & ita hæc in re locum sibi
vindicat, quod habet *c. intelleximus. 1. X. d. nov. op. nunciar.* scilicet
ut leges non dedignantur sacros canones imitari, ita & sacro-
rum statuta canonum, Principum constitutionibus adjuvari, Fa-
shin. *6. contro. cap. 20.* Quemadmodum autem pupillis & mino-
ribus

63
ribus ætate, nihil inventarii præjudicat omisſio aut vicioſa con-
fectio; eſt enim eis duplex quoddam ſubſidium, & per reſtitu-
tiones, & per viam contra negligentis tutores vel curatores,
Nov. 1. c. 4. §. 1. ita etiam Eccleſia jure minoris debet ſemper il-
læſa ſervari, c. requiſivit. 1. X. d. in integr. reſtit. Graſſus §. inventa-
rium. quaſt. 4. n. 8. Covarruy. ad c. 1. X. d. teſtament. n. 7. Tiraqu.
de Privileg. pie cauſ. priv. 88.

15. III. Fiſcus; cùm jure ejus, cui ſuccedit, utatur, l. fiſcus. 6.
pr. ff. d. jur. fiſc. Imola in rubr. ff. d. acquir. hered. Valq. de ſucceſſ.
creat. §. 16. n. 11. & iisdem conditionibus parere debeat, qui-
bus perſona, à qua ad ipſum, quod relictum eſt, pervenit, ac cum
ſuo onere hoc ipſum vindicet, l. in factò. 60. §. fiſcus. 1. ff. d. condit.
& demonſtr. Hinc fiſcum jus deliberandi habere; Gothofr. in not.
ad d. l. 6. pr. lit. F. & ab habentibus in eum transmitti; Dd. com-
munit ad l. cum in. 19. C. d. jur. delib. ſcribunt. Ut ergò plenè
ſecurus ſit, jure deliberandi poſthabito, opus habebit, in venta-
rii beneficium apprehendere. Conſi Fachin. 6. controverſ. cap. 21.
ubi etiam contraria argumenta, quæ Peregrin. de jure fiſc. lib. 4.
tit. 1. n. 3. adducit, diluit. Facit quoque hùc d. l. 6. §. quocumq. 1.
ff. d. jur. fiſc. Si tamen heres non ſit inſtitutus, ſed in bona ſucce-
dat vel ex delicto, vel propterea, quòd ſint bona vacantia & nul-
lus heres reperiatur, aliud dicendum erit, per tradita Colleg.
Jur. Argent. d. acquir. hered. §. 31. circ. fin. Diftinguendum quip-
pè eſt inter fiſcum ſuccedentem jure privati alicujus ſive heredis
inſtituti, & ſuccedentem jure fiſci, Sichard. d. loc. n. 7. & 8. Clar.
Pract. Crimin. quaſt. 78. verſ. verum ſcias.

16. IV. Pater; nam, quamvis ei olim liberorum ab inſtato
decedentium bona, non quaſi hereditas, ſed quaſi peculium, de-
ferrentur, l. quod ſitis. 3. C. d. bon. qua. liber. niſi ex teſtamento à
filio familias milite factò ſuccederet, l. ſi filius familias. 3. ff. d. caſtr.
pecul. Hodie tamen pater, ſecundum Nov. 118. c. ſi ſigitur. 2. libero-
rum bona ab inſtato quoq. hereditario jure capit, ac ipſis
heres exiſtit, Gloſſ. & Bart. in l. ſi filius familias. 2. ff. d. caſtr. pecul.
& in l. poſt dotem. 40. ff. ſol. matr.

17. V. Heres fiduciarius; quomodo enim, non conſeſto in-
ventario, reſtitutionis tempore ſciri poterit, quid & quantum
in hereditate fuerit, atque jam reſtituendum veniat, Accedit
& hoc,

De hoc, quod restituta hereditate, fiduciarius, sive is, qui restituit hereditatem, nihilominus heres permaneat, *S. restituta. 3. l. d. fideicom. heredit.* qui enim semel heres extitit, non potest desinere heres esse, *l. ei qui. 88. ff. d. hered. instit.* cum, heredis nomen juris sit, ac lege certa detur, atque ad eod testatoris voluntate, aut heredis restitutione, quæ facti esse constat, mutari vel adimi nequeat, *arg. l. nihil tam. 35. ff. d. reg. jur.* Non tamen opus esse, ut ab ipso solennitates *d. l. fin.* observentur, cum illa *l.* loquatur de inventario, quod conficit heres ad sui utilitatem: sed satis esse, ut fiat, cum solennitate & forma, quam servat tutor, in conficiendo inventario, quod ipse tenetur conficere ad utilitatem pupilli, existimat. post alios Roland. à Valle *de confect. invent. p. 2. vers. decimo nono quaritur.* scilicet eatenus, ut fidem faciat respectu heredis & substituti (malim dicere fideicommissarii) non autem respectu creditorum & legatariorum, Idem *d. loc.* Cum quo non facio.

18. VI. Fideicommissarius universalis; quia, licet Prætor (ex cujus jurisdictione & autoritate fideicommissa pendebant, ita, ut paulatim etiam Prætor proprius crearetur, qui de iisdem jus diceret, quem fideicommissarium appellabant, *S. sciendum. l. in fin. l. d. fideicom. heredit.*) heredem facere non possit; per legem enim tantum, vel similem juris constitutionem heredes fiunt, veluti, per SCra & constitutiones Principales, *S. quos autem. 2. l. d. bonor. possess.* loco tamen heredis fideicommissarius constituitur, *d. S. 2. & effectu quodammodo heres est, l. si filiusfamilia. 5. S. si filio. 1. ff. quod cum eo, qui in alien. potest.* scilicet habetur heredis loco, pro qua parte ei restituta est hereditas, *l. postulante. 44. S. sed in. 1. ff. ad SCr. Trebell. Nov. 1. c. 1. S. 1. ibiq.* Cujac. Hinc hereditate restituta fideicommissarius, ut commoda percipit, sic & incommoda sentit ac onera hereditaria subire cogitur, actionesque utiles ei & in eum competunt, *S. & Nervin. 4. S. sed quia. 7. l. d. fideicom. heredit. l. qui totam. 45. in fin. ff. ad SCr. Trebell.* Vid. Jacob. de Arena. Dyn. & Imol. in *l. explicito. 1. S. si is. 17. ff. eod.* Interim non negandum erit, inventarium ab herede fiduciario ritè confectum, fideicommissario quoque prodesse, nec alio novo eum indigere, Fachin. *6. controvers. c. 31. Treul. vol. 2. disp. 12. 0. 9. lit. A. & ibi Bachov. ac Hunn.* quia, ex illo jam certò constat, quanta defuncti fuerint bona. Præterea,

B

68
inventarium, ut supra thesi 8. ostensum, instrumentum est publicum: hoc autem, cum publicam faciat fidem & omnium causâ, quorum utilitatem concernit, conficiatur, omnibus etiam proderit; non enim unius est hominis, verbi gr. heredis fiduciarii, sed universorum, quorum interest, arg. l. tabularum. 2. pr. ff. testam. quemadm. ap. l. locum. 3. §. solent. 10. ff. d. tab. exhib. & sic, non tam ejus personæ, quàm obligationi & hereditati coheret. Cui consequens est, nec præviâ quidem cessione opus esse.

19. VII. Sustrutus; est enim pariter heres, ac institutus; quamvis non in eodem gradu. pr. l. d. vulg. subst. pr. l. d. pupill. subst. l. heredes. 1. princ. ff. d. vulg. & pup. subst. & rationes, quæ alios, itidem ipsum urgent. Si tamen primus heres inventarium confecit, ipsi quoq; vulgariter substituto proderit, ad exemplum fideicommissarii, qui fiduciarii, prout præcedenti th. deductum fuit, gaudet inventario: non verò ita indistinctè pupillariter substituto; adsunt enim tunc duæ hereditates, §. igitur. 2. l. d. pupill. subst. atq; patris substituente & pupilli heres existit. Dicendum itaq; eum uti posse inventario pupilli, quoad hereditatem paternam & quando convenitur à creditoribus paternis, arg. l. heredem. 59. ff. d. reg. jur. nequaquam autem, quoad hereditatem alteram, quam tanquam ex pupilli testamento consequitur & quando ab ejusdem creditoribus convenitur; & sic, novum ut fiat inventarium, omninò erit necesse, Bald. d. l. ult. §. cum igitur r. quia, ad substitutum pupillarem pertinent etiam ea, quæ postea pupillis obvenerunt; neque enim suis bonis testator substituit, sed impuberis; cum & exheredato substituere quis possit, l. sed si. 10. §. ad substitutos. 5. ff. d. vulg. & pupill. subst.

20. VIII. Heres ejus, qui bonis cesstit; namque, licet eundem non teneri in solidum, sed tantum pro viribus bonorum ejus, cui successit, eò, quòd illud beneficium transeat in heredem cum sua causa, statuat Baldus in l. fin. C. qui bon. ceder. poss. & Zæf. ad ff. tit. d. jur. delib. n. 21. Contraria tamen sententia, quam etiam tenent Salycet. in l. qui bonis. 1. in fin. C. qui bon. ced. poss. & Alexand. in d. l. fin. §. etsi præfatam. 4. C. d. jur. delib. magis arridet; non obstante allatâ dubitandi ratione, ex qua, heredem non in plus, quàm defunctum debitorem teneri, colligunt. Exindè enim non enervantur rationes generales supra th. 12. addu-

adductæ; Imò, tunc demum illud fiet, si ipse se isto beneficio non faciat indignum, quod utriq̃ contingit, inventarii confessionem, & legem de ea loquentem contemnendo. Quapropter, etsi non ex defuncti, ex sua tamen persona tenetur, & sibi imputet, quòd tam negligenter res suas tractavit.

21. IX. Bonorum possessor; quia, bonorum possessio admiffa, commoda & incommoda hereditaria, itemq; dominium rerum, quæ in his bonis sunt, tribuit, *l. bonorum. 1. ff. d. bonor. possess.* & vocabulum heredjs, etiam bonorum possessorem ex mente legis continet, siquidem in effectu hi duo non differunt; in omnibus enim, vice heredis, bonorum possessor habetur, *l. in omnibus. 2. ff. d. tit. in omni causâ heredis loco est, l. Prator. 117. ff. d. reg. jur. ac bonorum possessio admittitur, aut cessat, ubicunq; lex vel Senatus vel constitutio capere hereditatem permittit aut prohibet, l. non est. 12. §. ubicunq;. 1. ff. d. bonor. possess.* Quapropter ex rationis identitate ad inventarium conficiendum quoq; obstructus erit: nec impedimento esse possunt differentiæ inter heredem civilem & bonorum possessore intercedentes, quas videre licet apud Masfinium *ad rubr. C. qui admitt. ad bon. poss. n. 520. & Hotom. ad tit. I. eod. in fin.*

22. Sed quid, si heres sit pupillus, minor, furiosus aut ægro-
tus, obtinebit? Et respondendum erit, pro ejusmodi herede tutorem vel curatorem intervenire & inventarium conficere debere, *arg. Nov. 1. c. illud quoq;. 4. §. pupillis. 1. Coll. Jur. Arg. d. acquir. hered. th. 31. in med. Obrecht. disp. 20. th. 523. & sequ.*

23. Commodè etiam hic ventilanda venit quæstio: An descriptio bonorum à defuncto facta, heredem à solenni inventarii confessione liberet? Negativæ subscribendum est cum Sichard. *ad l. fin. §. fin autem dubius. 2. n. 14. Mynsing. Resp. 79. n. ult. Schurff. vol. 2. consil. 41. n. 3. & 4.* tum, quia bona alicujus post descriptionem, antequam moriatur, minui vel augeri queunt, quæ tamen non, dum vivit, sed mortis tempore spectantur, *d. l. fin. §. 2.* & hinc ab herede, cujus in *d. l. fin. & Nov. 1.* semper fit mentio, non verò à defuncto initium sumere debet inventarium, Guiliel. Benedict. *in repet. c. Raynutius. X. d. testam. vers. mortuo itaq; testatore. n. 403.* tum, quia in descriptione ista solennia requisita, quæ *d. l. fin. & Nov. 1.* urgent, aut hodie loci cujusque consuetudo deposcit, desunt. Haud obstat *Nov. 48.* quæ de di-

22

68
verso planè casu agit, prout ipsa se satis explicat. Idemque de tutoris descriptione, ante tutelæ administrationem factâ, pronuntiandum: quod scil. pupillo ad liberationem à solenni inventarii confectioe haud prosit, cum diversi planè generis, tam quoad formam, quam quoad effectus sint inventaria. Aliud tamen obtinebit, si solennitates inventarii heredis simul adhibuerit, & ita pro pupillo herede unâ confecerit; tunc enim est instar duorum, Sichard. d. loc. n. 17.

24. Porro quæritur: Si plures sint heredes, an teneantur omnes ad inventarii confectioem? Placet affirm. cum quilibet eorum æquè ac alter heres sit, commoda expectet atque damna declinare satagat, & sic omnium communis causa agatur: quod autem omnes similiter tangit, ab omnibus comprobetur, l. fin. C. d. author. præstand. c. accedentes. 11. X. d. præscrip. Poterunt tamen, si malint, quibusdam, aut, pro hereditatis conditione & qualitate, uni saltem, ut expensis parcat, illud committere; quoniam idem erit, omnes ipsi, an ipsorum nomine pauci aut unus, ad id constituti, id expediant, arg. l. ergo. 4. §. creditoribus. 9. ff. d. fideicomm. libert. l. si quis. 6. §. cogentur. 1. ff. d. edend. Alber. de Ros. in l. fin. §. fin autem dubius. 2. C. d. jur. delib. vers. quia si plures. Guil. Maine. in l. quo tutela. 73. ff. d. reg. jur. n. 57.

25. Legatarium & Donatarium quod attinet, eos ab inventarii confectioe immunes esse, satis liquere arbitror; neuter enim eorum heres est, arg. l. nihil est. 24. ff. d. verb. sign. & hinc Paulus in l. id tempus. 14. §. in re. 1. ff. d. usurp. & usufrucap. dicit: In accessione temporis, quâ testator possedit, legatarium quodammodo quasi heredem esse. nimirum, duas notas improprietatis aut diminutionis adjicit, ut liquidò ostendat, propriè heredem non esse. Deindè, quia legatum acquisitum nunquam legatario damno esse potest, prout interdum in hereditate accidit, l. si hereditatem. 32. ff. mandat. & æris alieni, quod ex hereditaria causa venit, non ejus, qui donationis titulo possidet, sed totius juris successoris onus est, l. æris alieni. 15. C. d. donat. Coll. Jur. Arg. loc. cit.

26. Efficientem excipit materia. Et confici debet inventarium super his rebus, quas defunctus mortis tempore habebat, l. fin. §. fin autem dubius. 2. C. d. jur. delib. Sive eæ sint mobiles, sive

5
sive immobiles, Roland. à Valle vol. 2. consil. 73. n. 43. Natta consil. 574. & 575. Atq; immobilium quidem nomina, nisi his destituantur, consignentur, & in qua civitate, vel in quo pago sitæ, & quos duos vicinos proximos habeant, arg. l. forma. 4. pr. ff. d. censib. Speculat. in tit. de instrum. edit. §. fin.

27. Sive sint corporales, sive incorporales; quia, rei verbum generale est, l. è re. 1. in fin. ff. d. reb. cred. Hinc etiam nomina, (cùm & id, ad quod actio competit, habere dicamur, l. id apud se. 143. ff. d. verb. sign.) ac instrumenta, quibus ea continentur, Schulden vnd die darüber haltende brieffliche Vhrfunden / per verba initialia & ultima, so anfahendt / so außgehendt / annotanda veniunt, Coll. Jur. Arg. loc. cit. non enim opus est, extensè, quemadmodum Dd. loqui amant, ut fiat, Tholos. Syntagm. Jur. l. 46. c. 3. n. 7.

28. Sive defuncti propriæ fuerint, sive alienæ, verb. gr. commodatæ, depositæ, aut pignoratæ, Bald. in l. item videndum. 18. §. nunc videamus. 2. in fin. ff. d. hered. petitio. Angel. in l. si de eo. 40. §. si fortè. 1. ff. d. acquir. vel amitt. poss. Jak. in l. fin. §. cùm igitur. 1. C. d. jur. delib. n. 3. Paul. de Cast. ibid. n. 5. namque, licet tales res non sint in bonis, sunt tamen ex bonis, §. fin. 1. d. vi bon. rapt. l. Prator ait. 2. §. in hac. 22. ff. cod. Franc. Marc. decis. 878. ac heres ob eandem agere & conveniri potest, l. & non. 19. pr. ff. d. hered. petit. Decius conf. 633. vers. quartò, in inventario. Sichard. d. l. fin. §. fin autem dubius. 2. n. 9.

29. Sive principales sint, sive accessoriæ: Et sic fructus quoq; ex hereditate jacente susceptos consignari oportet, Angel. in l. si cui plus. 1. §. hæc stipulatio. 9. ff. si cui plus, quam per l. Falc. Obr. disp. 20. th. 528. & sequ. Valasc. consult. 52. n. 10. quoniam etiam ex his creditoribus satisfaciendum; cùm hereditatem augeant, l. item veniunt. 20. §. item non. 3. l. sed &. 25. §. fin. cum l. duab. seqq. ff. d. hered. petit. l. quod servus. 38. ff. d. legat. 2. l. quod bonis. 15. §. fructus. 6. ff. ad l. Falcid. l. postulante. 44. §. sed in. 1. ff. ad Scr. Trebell. l. pecunia. 178. §. hereditas. 1. ff. d. verb. sign. Dissentire videtur Fachin. 6. controvers. 30. circ. fin. dum commoda ex alluvione vel foetu animalium aut aliunde venientia, pertinere ad heredem istum, qui inventarium conficit, largitur. Non refragatur, l. fin. §. fin autem dubius. 2. C. d. jur. delib. quæ vult, fieri de-

22

68
bere inventarium super his rebus, quas defunctus mortis tempore habebat. Siquidem responderi poterit, vel cum Bachov. ad Treutl. vol. 2. disp. 12. th. 8. lit. F. Justinianum considerasse id, quod principalis est, & videri intellexisse omne illud tempus, quod inventarii confessionem antecessit: vel, quod defunctus, fructus quoque interpretatione legis habuisse censeatur; hereditas enim, ex qua veniunt, non heredis personam, sed defuncti sustinet, l. hereditas. 34. ff. d. acquir. rer. dom. §. servus etiam. 2. l. d. hered. instit. Nihilominus tamen Sichard. loc. cit. num. 11. putat: non esse necesse, ut describantur in inventario, sed sufficere, ut aliis documentis, fortè, per libros rationum, constet de illo augmento.

30. Offert se quaestio: An, si heredi tantum res esset cum legatariis, fructus & accessiones in inventario annotari opus foret? Affirmat. suadet l. à Titio. 64. in fin. ff. d. furt. ubi docetur: ea, quæ legantur, rectâ viâ, ab eo, qui legavit, ad eum, cui legata sunt, transire. Atque adeò fructus, qui sequuntur dominium & domino rei acquiruntur, l. fructus. 33. ff. d. rei vindic. l. Herminius. 42. ff. d. usur. & fruct. ad ipsum pertinebunt, & consequenter etiam describendi erunt. Sed negativa in jure magis fundata, quæ Bachov. quoque loc. cit. arripet. Recipit enim d. l. 64. restrictionem ex l. si tibi. 86. §. cum servus. 2. ff. d. legat. 1. scil. ex die aditæ hereditatis, res legatae legatarii intelliguntur: Itaque nihil ipsi prodest, si ante aditam hereditatem per servos hereditarios, aut ex partu ancillarum hereditariarum, aut ex foetu pecorum aliquid accesserit hereditati, §. quantitas. 2. l. d. L. Falcid. d. l. 86. §. 2. l. cum servus. 39. §. fructus autem. 1. vers. ipsius quoq. ff. d. legat. 1. Quantitas enim patrimonii, ad quam ratio L. Falcidiae redigitur, mortis tempore spectatur, d. §. 2. l. d. L. Falcid. & l. in quantitate. 73. pr. ff. eod.

31. Fieri debet consignatio eo in loco, in quo res hereditariae, vel maxima pars earum posita est, l. fin. §. sin autem à locis. 3. pr. & fin. C. d. jur. delib. Ideò non est ferendus heres, si res rusticas in urbem, in ventarii conficiendi causâ, vehi jusserit; cum in itinere multa facillè possint perire vel subtrahi, Gothofr. in nor. ibid. lit. R.

32. Poterit autem heres, etsi hereditas ampla fatis inque diversis

versis locis sita sit, unicum duntaxat inventarium facere, nec
duoplarave ut conficiat, cogendus; universæ enim res, unum,
juris intellectu, repræsentant patrimonium, *arg. l. ex factis. 35. pr.*
ff. d. hered. instit. nec cujusquam interest, unum, an plura con-
scribantur inventaria, modò de hereditatis viribus legitime
constet.

33. Succedit jam forma, quæ in tribus requisitis solennibus
consistit: Eorum primum in tempore tum inchoationis, tum
absolutionis positum est. Causa autem certi constituti tempo-
ris hæc videtur; nè heredes, creditores atque legatarios pro lu-
bitu & diutius, quàm par esset, cunctando detinerent ac suspen-
derent; cum definitum ad id in jure spatium, existimetur suffi-
ciens ad inquirendam & describendam quamcunque heredita-
tem, vel latissimè diffusam, *l. fin. §. fin autem à locis. 3. C. d. jur.*
delib.

34. Exordium itaque capiat inventarium intra triginta dies
post apertas tabulas, vel, postquam nota fuerit ei apertura tabu-
larum, vel, delatam sibi ab intestato hereditatem cognoverit,
numerandos, *d. l. fin. §. fin autem dubius. 2. ibiq;* Richard. Malumbr.
it. S.ichard. n. 4. & Donell. n. 6. Cujac. Nov. l. c. hinc nobis. 2. Treutl.
vol. 2. disp. 12. th. 8. lit. D. & ibi Bachov. Coll. Jur. Arg. d. acqu. he-
red. th. 32. sub. init. Schneidevv. in §. extraneis. l. d. hered. qual. &
differ. n. 12. Coler. de Proc. execut. p. 2. c. 3. n. 403. Fachin. 4. con-
trovers. c. 35. Abb. vol. 2. consil. 73. vers. debet etiam inventarium. Dn.
Carpzov. Jur. For. p. 3. consil. 33. def. 13. n. 1. Et sic tempus, ab Im-
peratore inchoationi præsumtum, in præjudicium creditorum
& legatariorum, plus justo extendendum non est cum iis, qui
initium ejus in diem usque hereditatis aditæ, Accursium *ad h. l.*
in vers. delata. secuti, differunt: quod tamen in practica, sed, ut
pleraque alia, per errorem juris, servari, ex Salycet. refert Si-
chard. loc. alleg. Perspicua satis sunt adductæ l. verba & delata
hereditas intelligitur, quam quis potest adeundo consequi, *l.*
delata. 15. ff. d. verb. sign. non, quæ jam adita est. Quin potiùs,
confcripto quoque inventario, heredi reculare & adire heredi-
tatem liberum erit, *d. l. fin. §. & hæc quidem. 13. & §. fin autem hoc.*
14. non enim actus iste, sive confectio inventarii, statim ani-
mum adeundi ejusque declarationem inducit; cum id potuerit
magis

62
magis fecisse ob explorationem virium hereditatis, ut sc. quantæ essent, antequam adiret, perspectum haberet, Neviz. *consil.* 9. n. 14. Franc. Marc. *decis.* 26. Ruin. *vol.* 3. *consil.* 113. n. 4. Haud igitur possum, quoad hoc, facere cum Coll. Jur. Arg. *d. loc. th.* 30. *circ. princ.* ubi traditur: Juri deliberandi ante aditam hereditatem, inventarii confectioni post aditam eam, locum esse; & sic dum hæc sibi invicem opponit ac in eo distinguit, videtur omnino negare, inventarium ante hereditatem aditam confici posse, quod est contra *d. §. 13. & §. 14.* nec per alleg. textus probatur. Idem asserit Rennem. *d. membr.* 2. *disposit.* 36. *th.* 14. *lit. B. in not.*

35. Impleatur verò omnibus modis hoc inventarium intra alios sexaginta dies, *d. l. fin. §. sin autem dubius.* 2. *C. d. jur. delib.* atq; ita inchoando & perficiendo eidem præfiniti sunt tres menses, *d. l. fin. §. donec tamen.* 11. & ibi *Dd. Grat. vol. 2. consil.* 25. n. 6. *Dn. Carpz. d. loc. num.* 2. Hic enim pariter, prout in aliis locis, verb. gr. *Nov. 115. c. sed & hoc.* 2. *it. l. intestato.* 3. *§. de eo.* 12. *ff. d. suis & legit. hered. junct. l. septimo.* 12. *ff. d. stat. homin. & l. si venditor.* 28. *junct. l. quid si.* 31. *§. si quid.* 22. *ff. d. edil. edit.* mensis regulariter triginta diebus constat, *Sichard. d. loc. num.* 2.

36. Et quidem prædicta hæc tenus ita sese habent, si res præstò sint, *d. l. fin. §. donec tamen.* 11. *sin autem à locis*, in quibus res hereditariæ, vel maxima pars earum posita est, heredes abesse contigerit, tunc eis unius anni spatium, à morte testatoris numerandum datur, ad hujusmodi inventarii consummationem, *d. l. fin. §. sin autem à locis.* 3. & *donec tamen.* 11. ac ibi *Donell. n. 6. Dn. Carpzov. loc. cit. n. 5. qui n. 6.* cum *Schneidev. docet*: huic excusationi simillimam esse hanc, quando heres non habet tutorem, aut si res hereditariæ fuerint in alio loco. Mirum autem omnino est, quod *Giphan. d. l. fin. §. 2.* statuat: primò, tempus trimestre conficiendo inventario hic (*sc. in d. l. fin.*) quidem generaliter dari omnibus, tam præsentibus, quàm absentibus: & in *Nov. 1.* demum adhiberi distinctionem, ut præsentibus detur hoc tempus trimestre & longè absentibus annus. Secundò, annum istum à tempore apertarum tabularum, sive notitiæ numerandum. Utrumque enim contrariatur *dd. textibus*, præprimis verò *d. §. 3.* Rectius sese habent, quæ paulò post subjicit: Moribus nostris interdum prorogationem hujus temporis concedi

concedi solere, sed petitam à magistratu. quod etiam confirmat Coll. Jur. Arg. loc. cit. th. 32. in med.

37. Notandum quoque hîc est: tempus istud, & quoad præ-sentes, & quoad absentes continuum esse, & non utiles tantum, sed singulos dies, etiam feriatos horasque sine interruptione connumerari; quando enim temporis simpliciter, ut hîc fit, per dies, menses aut annos fit mentio, nec, quòd utiles sint nominatim additur, continui intelliguntur, arg. l. quia tractatus. 1. & tot. tit. ff. d. divers. tempor. præser. & ita quotidie praticari, testatur Coler. de process. execut. p. 4. c. 1. n. 245. Accedit, quòd inventarium non judicialiter, sed extrajudicialiter privatis in ædibus conficiatur: actus autem tales, sicut &, qui voluntariæ sunt jurisdictionis, quovis tempore rectè expediuntur, l. ut in. 2. l. actus omnes. 8. C. d. ser. Angel. in l. si cui. 1. §. hac stipulatio. 9. ff. si cui plus, quam per l. Falc. Illud tamen inter utrosque intererit, quòd absentibus ex toto sit continuum, hoc est, in principio & progressu; quia, currit, quoque ignorantibus, cum à morte testatoris incipiat annus præfinitus, d. l. fin. §. sin autem à locis. 3: Præsentibus verò ex parte duntaxat & ratione progressus; siquidem ratione principii illis utile est, & ex illo demum die, quo iisdem cognitum fuerit, quod scripti vel vocati sint heredes, dicti tres menses computari debent, d. l. fin. §. 2. Simili ratione, quâ decondium appellationis interponendæ ab initio utile est; cum non currat ignorantia, l. ab eo. 3. C. quomod. & quand. jud. sent. Gloss. & Dd. in auth. hodie. C. d. appell. & consult. Althuf. Dicaol. l. 3. c. 55. n. 52. 53. & 54. sed in progressu continuum, arg. l. quoniam. 1. C. d. ser. Nov. 23. c. & sancimus. 2. d. auth. hodie. & c. quod ad. 15. X. d. sent. & rejudic. Wesenb. in Parat. ff. quand. appell. n. 3. Renn. Jurispr. Romano-Germ. membr. 4. disp. 48. th. 8. lit. A. in not. Et tutores vel curatores, si intra centesimum lapidem sunt, intra quinquaginta dies continuos, ex quo cognoverint se esse datos, se excusare debent, §. qui autem. 16. l. d. excus. tut. vel curat. in non

22

38. Minimè prætereunda erit accerrimæ concertationis questio: An perinde sit, sive primo, sive secundo, sive tertio demum mense inchoatum sit inventarium, modò intra tres menses absolute: an verò si intra triginta dies, aut primum mensem non sit ceptum, licet intra duos menses reliquos perfectum, vi-

C

62
tiosum sit & non valeat? Affirmandum duco posterius, cum
Munnio ad Treutl. vol. 2. disp. 12. rh. 8. lit. D. & aliis, quos ibi ad-
ducit autoribus. Imperator enim distincte de duobus tempo-
ribus, non consilii, sed præcipiendæ solennitatis atque neces-
sitaris gratiâ agit, in l. fin. §. *sin autem dubius*. 2. C. d. jur. delib. id
quod non modò patescit ex hoc ipso textu, sed & ex d. l. §. *sin*
verò. 12. ibi: *secundum formam presentis constitutionis*, & §. *sin autem*
hoc. 14. ibi: *cum omni subtilitate*. Omne autem qui dicit, nihil ex-
cludit, arg. l. *Juliano respondit*. 68. pr. ff. d. *legat*. 3. ac secundum In-
terpp. *ibid*. Porro ex Nov. 1. c. *hinc nobis*. 2. §. *fiat igitur*. 1. ibi: *se-*
cundum modum & tempora. ut & §. si vero. 2. ibi: *secundum hanc fi-*
guram. Idcirco forma à legibus præscripta, aut erit exactè obser-
vanda, aut eâ omisâ & neglectâ, inventarium non ritè conscrip-
tum effectu destitueretur, ad exemplum transactionis de ali-
mentis, citra plenariam causæ cognitionem permisâ, l. *cum bi-*
8. §. si Prator. 17. ff. d. *transact.* & jurisjurandi, cujus delati forma
haud præcisè servata, licet per æquipollens juratum sit, & idèd
ex integro solenniter præstandi, l. *qui per*. 33. ff. d. *jurejur*. Ne-
quaquam assertioni huic resistit l. *temporibus*. §. *sin*. ff. d. *vent. in-*
spic. custod. parv. siquidem ea de his, quæ leviter observanda Præ-
tor edixit, & per rusticitatem omisâ fuère, loquitur, prout l. *al-*
leg. dicit ac se explicat. Quid autem hoc ad solennitatem di-
versi temporis, circa inventarii confectioem attendendi, omni-
nò & iteratò iunctam? Contrarium tenent & negativam de-
fendunt, Valasc. *consult.* 52. n. 8. Guid. Papæ. *decis.* 571. Bald. *vol-*
5. consil. 48. Treutl. *loc. alleg.* & ibi Bachov. Sichard. d. l. *fin.* §. *sin*
autem dubius. 2. n. 6. & 7.

39. Secundum requisitum requirit certas personas, quæ in-
ventarii confectioi interesse debent, & sunt: I. Tabularii, quo-
rum præsentia exigitur, d. l. *fin.* §. *sin autem dubius*. 2. Nov. 1. c. *hinc*
nobis. 2. §. *fiat igitur*. 1. Et quoniam in utroque loco Imperator
non singulari, sed plurali numero utitur, vix poterit dici, unum
tabularium sive notarum publicum huic negotio sufficere;
cùm tantæ rei, nimirum hereditatis universæ, eò certior debeat
esse fides, arg. d. Nov. 1. c. 2. §. 1. ibi: *quantum ad hoc competat, non*
credimus. nè creditores aut legatarii quicquam habeant, de quo
conqueri queant, utpote, qui in dubio cum magna sæpè debiti
jactura

factura inventario stare ac in eodem acquiescere tenentur; est enim tunc pro herede præsumptio, & ipsa majorem substantiam à defuncto derelictam probare coguntur, *d. l. fin. §. licentia. 10.* Non tamen plures duobus tabulariis adhibere necessum erit; pluralem enim elocutio, duorum numero contenta est, *l. ubi numerus. 12. ff. d. testib.* Consentiant *Rennemann. membr. 2. disp. 36. th. 14.* *Donell. ad d. l. fin. n. 7.* *Bocer. class. 3. disp. 11. th. 66. lit. E.* *Coll. Jur. Arg. d. loc. th. 32. in med.* *Treutl. loc. cit. lit. E.* Unicum sufficere tabularium, statuunt, *Rittersh. in Nov. part. 6. c. 8. n. 8.* *Bachov. ad Treutl. d. loc. Zœf. ad ff. tit. d. jur. delib. n. 7.* *Speculat. tit. de instrum. edit. §. fin. vers. quid si heres.* *Guilielm. Benedict. in repet. c. Raynutius. X. d. testam. vers. mortuo itaq. testatore. n. 404.*

40. II. Alii, qui ad hujusmodi confessionem necessarii sunt, *d. l. fin. §. 2.* quales intelliguntur, non creditores hereditarii solum, sed etiam legatarii & fideicommissarii; & sibi omnes quoque convocandi erunt, *Nov. 1. c. 2. §. 1.* unoque alterovè non citato, inventarium vitio laborabit, nec subsistet; nam, ita neglecta est forma & determinata conditio, sub qua heredi beneficium hoc concessum, quo insimul sese indignum reddit. Præterea, nihil actum creditur, dum aliquid addendum superest, *l. cum Sillanianum. 11. in fin. C. d. his quib. ut indign.*

41. Nimirum dictæ personæ, ut certo loco & tempore compareant, negotio ad sint, atque illud omni fide debitaque formâ expediri videant, citari debent, idque fieri poterit, sive personaliter, sive amicis, aut procuratori, aut ad domum, *arg. l. aut qui aliter. 5. §. & si forte. 2. ff. quod vi aut clam. l. dies cautioni. 4. §. Prætor ait. 5. §. & sequ. ff. d. damn. infect. sive programmate, l. si eo. 6. C. d. remiss. pignor.* Videlicet, nominatim citandi sunt creditores & legatarii, si sunt certi atq; noti, *Bald. vol. 4. consil. 145. in pr. Natta consil. 214. n. 15. Sich. d. loc. n. 20. Zœf. d. loc. n. 8.* vel incerti quidem, de facili autem nobis innotescere queunt, ut, qui sint, nobis certo constat, *Decius consil. 251. circ. fin. Lofred. consil. 32. n. 8. v. Fortius de prædicto.* Econtra generaliter per edictum publicum, vel, ut vocari solet, per proclama publicum citandi sunt incerti, *Marant. in Spec. aut. memb. 1. p. 6. n. 82. & seqq. Marf. singul. 259. Hercul. tract. Quis teneatur probare negativam. num. 242. Sichard. & Zœf. Ad. loc.*

22

68
42. Non tamen præcisè ipsorum creditorum, legatariorum atque fideicommissariorum exigitur comparitio, sed sufficit, pro eis agentes, puta, procuratores, vel mandatarios, tutores, seu curatores adesse, si fortè personarum natura, aut dignitas, aut qualitas, aut ætas, aut quælibet necessitas facultatem eis non dat ad inventarii præsentiam, *Nov. I. c. 2. §. 1. Conf. Coll. Jur. Arg. loc. cit.* Illud etiam hic monendum: quòd, licet creditores non compareant, iis tamen non præjudicet quoad ipsorum creditum, *Alciar. vol. 3. consil. 43. n. 7.* Idèque in legatariis vel fideicommissariis, quoad legata aut fideicommissa obtinere crediderim. Et cui bono, in casu absentiae eorum, quorum interest, tres requirerentur testes, de quibus in thesi proxime sequenti, si creditum, legatum aut fideicommissum non comparendo statim amitteretur; neque enim ad alium effectum citandi sunt, nisi, ut interveniant in ipsa consecutione, nè decipiantur, aut aliquid surripiatur, atque ita hereditas solvendo esse definat.

43. III. Testes non minùs tres, (tabulariis enim solis, quantum ad hoc competit, non credendum) fidei digni, possidentes substantiam & optimæ opinionis existentes, *d. Nov. I. c. 2. §. 1. nam, testium fides diligenter examinanda est, l. testium. 3. pr. ff. d. testib.*

44. Dicitur autem in *d. Nov. cit. loc. si verò absunt aliqui.* scilicet eorum, quorum interest. Ex quo satis liquet, præsentiam trium testium non indifferenter requiri aut necessariam esse, si nulli absint; optimè enim hic, argumentum à contrario sensu ductum, locum sibi vindicabit; cum nulla lex, sine qua agere erubescimus, *Nov. 18. c. consideremus. §. pr.* repugnet: nec ratio, aliud dicentis, se offerat; præsentibus namque iis, quorum interest, ulteriori probatione opus haud erit, cum ipsi in inventarium sine fraude confici videant. Quin etiam perspicuè sententiam confirmant, adducta *Nov. 1.* verba hæc: *tabulariis enim solis.* Nescio itaque, quâ ratione *Roland. à Vall. de inventarii consecut. part. 3. vers. in ipso quoq; inventario.* asserere queat: sufficere, quòd interveniant duo testes in inventario.

45. Tertium requisitum positum est in subscriptione heredis; eam enim supponere heredem necesse est, *d. l. fin. §. si autem dubius. 2. & ibi Salyc. in princ. Natta consil. 214. n. 12. Guid. Pa-*
pæ con-

51
pæ consil. 42. in princ. Et quidem taliter, ut significet & quantitatem rerum, & quodd nullâ malignitate circa eas, ab eo factâ vel faciendâ, res apud eum remaneant, d. §. 2. ibi q̄. Donell. n. 8. Indè apparet, heredis subscriptionem requiri, ut omnis fraus excludatur. Forſan quoque, ut heres, qui ſemper præſens eſſe debet, poſtea ſe interfuiſſe vel conſenſiſſe, inſiciari, aut ſe ignoraſſe, aſſerere nequeat.

46. Quantitas verò rerum hereditariarum inventario ſubſcribenda erit, non per numerum; prolixius namque & ſubſcriptioni inconſuetudine videtur, ſingularum rerum apponere numerum. Multò minùs per numerum & æſtimationem, ex eadem ratione: ſed per æſtimationem, à peritis æſtimatoribus, ſecundum Dd. faciendam, ſolam; ea enim univerſarum rerum in ſummam unam contracta, ſubſcriptioni apprime convenit, atque ex æſtimatione patrimonii computatio, ut ſciri poſſit, quid & quantum ſit in hereditate, eſt ineunda, d. l. ſin. §. in computatione. 9. Coll. Jur. Arg. d. loc. circ. ſin.

47. Hæc ita, ſi heres ipſe ſubſcripſerit, ſeſe habent, ſi verò, vel ignarus literarum ſit, vel ſcribere prædiciatur. I. Specialis tabularius ad hoc ſolum adhibendus, ut pro eo literas ſupponat, d. l. ſin. §. 2. circ. ſin. Ang. in l. ſi cui. 1. §. hæc ſtipulatio. 9. ff. ſi cui plus, quàm per l. Falc. v. ſi autem ipſe heres. Rôl. à Vall. vol. 2. conſil. 73. n. 25. Zœſ. d. loc. n. 10. Nimirum, præter duos tabularios; de quibus ſupra th. 39. tertius requiritur, qui vices heredis gerat in ſubſcriptione, ei nominatim committenda, loc. cit. ibi: jubente eo tabularium, pro ſe ſubſcribere. Ex quibus verbis firmiter colligitur, ſufficere juſſum heredis; vel, ſimpliciter in rem iſtam deputatum eſſe tabularium tertium, nec exigi, ut ſolemniter ſit rogatus; præprimis, cum ſolemnis rogationis nulla fiat mentio in tota d. l. ſin. & Nov. 1. ubi tamen integra inventarii forma præſcripta traditur.

48. Et quoniam, ſi heres præſens ipſe ſubſcribere nequeat, per adhibitum tabularium, ut fiat, pro forma inventarii in d. l. ſin. conſtitutum eſt, ſpontè ſequitur, non ſufficere, ejus loco per procuratorem ſubſcribi curare; nam, formâ actûs alicujus non ſervatâ, totus actus corrumpitur, arg. l. ſi unus. 12. C. d. teſtam. Secus eſt in herede abſente, cui lex, per procuratorem inventarium conſcribere permittit, d. l. ſin. §. ſin autem à locis. 3. & ita ſubſcriptionem

quoque, tanquam necessarium ejusdem requisitum, permiffisse censetur; concesso enim aliquo, ea quoque concessa intelliguntur, sine quibus illud explicari non potest, *arg. l. cui iurisdiclio. 2. ff. d. iurisdicli. Salycet. in d. l. fin. §. fin autem dubius. 2.* Imò, irrationabile foret, ut rerum hereditariarum consignatio alibi fieret, abfens autem in remotissimo loco, eam subscriptione corroborare deberet.

49. II. Præter specialem notarium testes assumendi, *d. l. fin. §. 2. in fin. ad minimum duo, arg. l. ubi numerus. 12. ff. d. testib. qui heredem cognoscant & actui interfint, d. §. 2. quorum subscriptio, cum ibi non requiratur, concludendum erit, satis esse, ut hi testes à notario nominentur ac subscribantur.*

50. III. Venerabile signum (crucis) antea (priusquam à notario subscriptio fiat) manu heredis præpositum requiritur, *d. l. fin. §. 2. Causa non erit alia, quàm, ut hoc crucis signo admoneatur, ab omni dolo abstinendum esse, alias Deum iniquæ occultationis atque malignitatis vindicem exiturum. Quamvis autem Bart. ad l. cit. n. 3. Jaf. ad eand. n. 4. & Zoesl. loc. alleg. num. 10. venerabilis signi, utpotè levis solennitatis & minimi præiudicii, omissionem, inventarium non vitare dicat: Amplectenda tamen potius erit, in dicto scil. casu, quando heres ipse non subscribit, altera sententia. Hodie solennitatem hanc non amplius observari, testis est Sichard. ad. d. l. §. 2. n. 26. Myning. ad §. sed nostra. l. d. hered. qual. & differ.*

51. Congerunt nonnulli Interpretum plura adhuc solennia requisita, sed præter necessitatem atque rei veritatem; cum non tantum legum (quas interpretari illis licet, mutare haud licet) destituantur præsidio: & sic in Nov. 18. c. consideremus autem. 5. pr. impingant, verum etiam aliaë ipsis resistent rationes. Ita I. Nomen & annus Imperatoris regnantis, est quidem de forma documenti seu instrumenti communi; cum tabelliones hoc modo in iis incipere debeant: Imperii illius sacratissimi Augusti Imperatoris anno tanto, Nov. 47. c. unde sancimus. 1. pr. quod etiam confirmat Constitut. Imperat. Maximiliani, 3u Coln Anno 1512. §. und nach dem. Nec hujus rei videretur deesse ratio; siquidem nomen Imperatoris, ob honorem eidem, tanquam summo Principi debitum, apponendum est. Annus verò propterea, ut eò certius constare queat,

31
queat, quando instrumentum sit confectum, quod scire, multum
sæpè refert. Sed inde non statim profluit: Ergò est de solennita-
te inventarii heredis; Distingendum enim erat inter ejus for-
mam genericam vel communem, & specificam seu propriam, de
qua Imperatori *in d. l. fin. C. d. jur. delib. & Nov. l. c. 2.* alt non de il-
la, sermo est.

52. II. Protestatio (quâ heres in initio vel fine inventarii sibi
cavet, quòd, si quædam ex errore annotata & descripta sint, pro
non scriptis habeantur: e contra, si quædam, quæ inferenda erant,
omissa sint, ea in illud, quamprimum eò pertinere cognoverit,
bonâ fide referre velit) quamvis utilis sit heredi, suspicionem ma-
lignitatis ab eo removeat & omnia, quæ bonâ fide, sed minùs
cautè ab eo facta sunt, pro infectis haberi oportet; ejus enim na-
tura est, protestantis jus conservare, *arg. l. Nesselnius, 34. vers. quid
enim si. ff. d. negot. gest.* eòque tendunt tradita à Dn. Carpz. *Jur. For.
p. 3. const. 33. def. 12. n. 3. & seqq.* non tamen formale hujus inven-
tarii requisitum repræsentare valet; qualis enim ab utili, ad illud
argumentatio? cum nullibi ea in jure præscripta. Vid. Rittersh.
in Nov. p. 6. c. 8. n. II. Giphan. *d. l. fin. S. fin autem dubius, 2.* & Si-
chard. *ibid. n. 12.*

53. III. Designatio accurata quarumvis rerum hereditaria-
rum, Sichard. *d. loc. n. 6.* quia, id ipsum aliis quoque competit
descriptionibus, ut videl. res omnes & singulæ decenter in illis
consignentur, Giphan. *loc. cit.* Et ideò de forma inventarii hujus
solennis vix erit; cum respectu subjecti tantum, sive materiæ, ita
consideretur, nimirum, prout circa res descriptio versatur. Inte-
rim dissimulandum non erit, designationem, respectu quantitatis
in subscriptione heredis exprimendæ, & pro ea acceptam, ad for-
mam pertinere, *arg. d. l. fin. S. 2.*

54. IV. Præsentia judicis; hæc enim non modò formæ par-
tem non constituit, sed nec aliàs quidem necessaria est, aut ullibi
requiritur; quin, hâc ratione notariis duobus, aliquando & ter-
tio unâ cum testibus, heredis subscriptione, reliquisq; haud opus
foret solennitatibus, *arg. l. in donationibus, 31. C. d. donation.* Dissen-
tientes quosdam recenset & refutat, Fachin. *4. controv. cap. 36.*

55. V. Publicatio, & adhuc alia quædam, itidem malè formæ
speci-

63.
specificæ aut solennibus requisitis annumerantur; quia, hoc quoque fit sine ll. & satis firmo fundamento.

56. Restat inventarii finis: is est, quò heredi, non tantum militi, ut olim, sed cuivis prospiciatur optimè; Humanum enim iudicavit Divus Justinianus, non solum milites adjuvare huiusmodi beneficio, sed & ad omnes hoc extendere, *d. l. fin. pr. c. d. jur. delib.* sive improvisum emerferit debitum, sive onerosam quis inveniat esse, quam adiit, hereditatem, *d. loc.* Ita, nec deliberationis necessarium est auxilium, nec heres ultra hereditarias vires tenetur, ullo vè damno afficitur, *d. l. fin. passim.* quod mox plenius tradetur, ubi de effectu agendum erit. Subest nihilominus plerisque; in locis hodiè alia quoque causa, cur inventarii confectio mandetur: publicum nempe interesse, & ut hoc modo de cuiusvis quantitate patrimonii exactè constet ac perspici queat, num in censu agendo defunctus bona sua fideliter indicaverit ac professus fuerit, Coll. Jur. Arg. *d. loc. th. 34. n. 1.* Et hinc profluxit, quòd moribus nostris in omni ferè Germania, in omni aditionis genere necesse sit, conficere inventarium, Giphan. *d. l. fin. in fin. princ.*

57. Afferendum hùc est: Arbitrari quosdam, inventarii confectioem non solius heredis gratià, sed contemplatione quoque ac favore creditorum hereditarium; legatariorum & fideicommissariorum introductum esse, à quibus multis motus momentis recedo: Nam, 1. inventarium est vice juris deliberandi, *l. fin. S. donec tamen. 11. C. d. jur. delib.* quod heredi duntaxat indultum, concedendo eidem hereditatem intra certa tempora adire aut repudiare, *S. extraneis. 5. I. d. hered. qual. & differ. l. cum in. 19. C. d. jur. delib.* Jam verò surrogatum sapit naturam ejus, cui surrogatur, *arg. S. fuerat antea. 29. I. d. action. l. si eum. 10. S. qui iniuriarum. 2. ff. si quis caut. 2.* Imperator heredi, posthabenti beneficium inventarii, indulget deliberationem perere, *d. l. fin. S. & hac quidem. 10. & se se veteri gravamini supponere, S. sciendum est. 6. I. d. hered. qual. & diff.* Sic varias ob causas eundem illud omittere posse infra cognoscemus, ubi ad contraria perventum erit. Quæ omnia minime locum invenirent, si præter heredis, creditorum quoque, &c. versaretur hac in refavor; cum, quilibet solummodo favori pro se, non simul pro altero, introducto, renunciare valeat, *per jura valgata. 3.* Imperator *per tot. d. l. fin.* hoc potissimum agit, ut heredi optimè

optimè consultum & prospectum velit. 4. Multum sæpè interest creditorum, inventarium ab herede non conscribi, qui iis tùm in solidum & ultra vires hereditarias tenetur, *d. l. fin. S. fin. verò.* 12. secus, ac est inventario confecto, *d. l. fin. S. licentia.* 10. Imò, magnos sumptus in magnis præprimis hereditatibus inventarii requirit confectio; alendi enim sunt tabularii & testes, qui adhibentur, nec statim res hereditariæ discutiuntur, quò discussæ & cognitæ ed rectius describantur: quibus sumptibus hereditatem valdè minui, certum est, Donell. *d. l. fin. num.* 16. ut vel hereditas possit definere esse solvendo. Interdum tamen per accidens evenire potest, ut creditoribus & legatariis, inventarium ritè conscriptum esse, proficit.

8. Hactenus de causis. Sequuntur nunc iusto ordine effectus inventarii tam confecti, quàm neglecti. Illius I est: Heres in tantum tenetur, quantum valere bona hereditatis contingit, *S. sciendum est. 6. 1. d. hered. qual. & diff.* five, ut loquitur *d. l. fin. S. & si præfatam.* 4. in tantum hereditariis creditoribus tenetur, in quantum res substantiæ ad eum devolutæ valeant, & nihil ex sua substantia penitus amittat. Ratio *ibidem* statim annectitur: nè, dum lucrum facere sperat, in damnum incidat. (quam quidem stultam rationem, aut certè frigidam, appellare audeo Gothofr. *ibid. in not. lit. C.*) Quæcunque igitur commoda sunt hereditaria, ea heres habeat, quæcunque autem sunt incommoda & onera, ea non noceant heredi, Donell. *d. l. n. 9.* attendendæ enim sunt dictiones, *nihil & penitus*; quarum illa est universalis; negativa, *l. si is qui.* 13. *S. utrum ita.* 3. & seqq. hæc autem idem importat, quod dicitur, *omnino*, Ruin. *vol. 1. consil. 49. n. 9.* Idem *vol. 3. consil. 41. n. 8.* atque sic invicem junctæ idem denotant, quod, *nullo modo*, Alexand. *vol. 2. consil. 13. n. 19.* vel *rotaliter*, Grat. *vol. 2. consil. 65. n. 23.* cui consequens est, quòd à quocunque damno, etiam minimo, illæsus esse debeat, Duen. *reg. 277. n. 7.* Craver. *de antiq. tempor. part. 4. S. 1. n. 154.* Socin. *jun. vol. 3. consil. 42. n. 3.* Crot. *consil. 107. n. 7.* Chassan. *consil. 23. n. 28.* Paris. *vol. 3. consil. 69. v. 160.*

59. Quæstionem feudalem magnæ contentionis hîc proponere placet: Num filius (cui non æquè, ut agnato, repudiatâ hereditate feudum retinere, nec de debiro hereditario aliquid

D

62
feudi nomine solvere licet, sed utrumque retinere, aut utrumq;
repudiare obstrictus est, *per text. 2. Feud. 45. & §1. §. filius non. 4.*)
si inventarii beneficio utens hereditatem adeat, & feudum si-
mul apprehendat, ultra vires hereditarias in bonis allodialibus
teneatur, & debita patris ex feudo solvere de jure feudali com-
muni compellendus sit? Affirmant & contra filium pronun-
ciant, Cujac. *ad 2. Feud. 45. Somb. de Feud. part. 9. n. 159. & seqq.*
Sed negativam tuebor; quia 1. Adeundo hereditatem obara-
tam, dispositioni à filio satisfiit, *d. text. 2. Feud. 45.* 2. Beneficium
l. fin. C. d. jur. delib. cuius heredi, & sic filii etiam concessum,
d. text. Feud. his non adimitur aut expressè mutatur, ideoque
factum rectum manet; cum, juris communis correctio, quæ
apertis verbis fieri debet, non præsumatur, & si casus consuetu-
dine feudali non sit comprehensus, tum citra calumniam lege
scriptâ, id est, jure communi, utamur, *2. Feud. 1. vers. legum au-
tem.* 3. Feudum sanguinis jure defertur & non est in heredita-
te, *1. Feud. 13. §. & si clientulus. 2. Feud. 50. in pr. & in fin.* Habet enim
filius illud jure singulari, nec patri suo heres, vel ex paterno suc-
cessor est, sed proprio jure vocatur atque succedit, videlicet ex
contractu ac primi acquirentis provisione, *1. Feud. 14. §. 1. & be-
neficio domini, 2. Feud. 23. §. fin.* namque, tot sunt in concessio-
ne feudi donationes, quot sunt personæ successorum, *2. Feud. 23.
§. fin.* Et inde est, quod pater filio feudum adimere & alteri da-
re nequeat, *1. Feud. 8.* De Jure Sax. expeditum est, quod filius
sive inventarium confecerit, sive non, ultra hereditatis paternæ
vires, ex feudo quoque solvere cogatur, *Novell. Elect. Aug. p. 2.
const. 47. ibiq; Dn. Carpzov. def. 6. Ordin. Torgens. rubr. welcher
gestalt die Agnaten. §. da aber ein Vatter bey seinem leben. vers.
wann auch gleich der Vatter sonst gar keine Erbgüter nach sich
gelassen/oder auch die Söhne ein inventarium gemacht hätten &c.*
Hoc tamen non in omni foro Saxon. sed in ipso tantum Electo-
ratu obtinebit; cum extra eundem filius, repudiata patris he-
reditate (quod majus est) feudum retinere possit, teste Dn.
Carpz. *d. const. 47. def. 4.* idque probat *per text. in art. 21. libr. 2.
Landrecht.*

60. Inventarii conscripti effectus II est: Heres legatariis sive
fideicommissariis Falcidiam, id est, quartam partem detrahit;
d. 10.

512
d. l. fin. S. et si profatam. 4. Nov. 1. c. 2. S. 1. Alexand. ad l. in ratio-
ne. 30. S. rursus diligenter. 2. ff. ad l. Falcid. Jac. Æonylia. consil. 12.
in pr. quando scil. hereditas ultra dodrantem gravata est, pr. 1. d.
L. Falcid. Socin. jun. vol. 1. consil. 134. circ. inir. Priusquam autem
ratio Falcidiæ ponatur, ante omnia æs alienum deducendum,
l. Papinianus. 8. S. quarta autem. 9. ff. d. inoff. testam. S. cum autem. 3. l.
d. L. Falcid.

61. Et quoniam d. l. fin. & Nov. 1. generaliter loquuntur, nec
militum legata cum Salyc. ad l. in testamento. 7. C. ad L. Falcid. nec
legata ad pias causas, contra Capram, conclus. 110. num. 4. à Faldi-
diæ detractiōe inventario confecto excipiendæ erunt. Non illa,
quia, milites dispositioni Justinianæ de inventario itidem sub-
jiciuntur, d. Nov. 1. c. 4. S. 2. per verbum: *sive militari*. Beringa ad
l. in quartam. 91. ff. ad L. Falcid. num. 215. Non hæc, quia, olim quoq;
L. Falcidia ad ea referebatur, quæ Deo relinquebantur, l. lex Fal-
cidia. 1. S. ad municipium. 5. ff. eod. quod jus vetus, cum, in casu con-
fecti inventarii, nullibi mutatum sit, utique adhuc stabit, nec li-
cebit, sine expresso textu mutationem statuere, arg. l. præcipimus.
32. S. fin. C. d. appellat. Sed hæc & præcedens th. admittet limita-
tionem, ex Nov. 1. c. 2. S. si verò non fecerit. 2. vers. si verò expressim. vi-
del. si testator expressim designaverit: non velle, heredem retine-
re Falcidiam.

62. Effectus III est: Heres jura sua atque actiones, ex here-
ditate sibi debitas, salvas habet, d. l. fin. S. in computatione. 9. vers. si
verò & ipse. ubi dicitur: *quod hæ actiones non confundantur*, hoc est,
quod confusione eas haud amittat, (prout aliàs fit, quando cre-
diti & debiti jus in eadem persona concurrat, l. verborum. 107. ff. d.
solut. & liber. vel in specie, ubi creditor debitoris aut vice versâ,
debitor creditoris heres existit, l. sicut. 75. l. Stichum. 95. S. aditio. 2.
ff. eod. l. ut debitum. 5. C. d. hered. act. nemo enim sibi ipsi debitoris
& creditoris loco esse potest, arg. l. Granius. 71. ff. d. sidejuss.) sed quod
heres inventarium conficiens defuncti creditor, ut antea fuit, ma-
neat, ac similem cum aliis creditoribus per omnia habeat fortu-
nam, ut loquitur, d. S. 9. cum inventarium bona fecernat, ejus-
que beneficio heres defuncto nunquam successisse, & sic diversam
ab ipso personam esse, juris effectū fingatur; nè scil. beneficium
pro eo introductum sine destituatur suo ac contrarium, damnium

eidem afferendo, operetur, adversus *l. quod favore. 6. C. d. legib. Coll. Jur. Arg. d. acquir. hered. th. 34. num. 3. Giph. d. l. fin. §. fin. autem dubius. 2. in med. Dn. Carpzov. decis. 160. num. 17. Excipitur secundum mentem Zœf. ad ff. tit. d. jur. delib. num. 11. actio poenalis; cum poena ad lucrum tendat; quod, in detrimentum aliorum, heredi conservari durum foret, *l. cum emptor. 48. ff. ad L. Falcid. Il- lud etiam hic non est prætereundum: temporis prærogativam, quoad hypothecas, l. si decreto. 2. C. qui potior. in pignor. inter credito- res servandam, d. §. 9. quamvis aliter se res habeat circa actio- nes privilegiatas in personam, quæ ex causa, non ex tempore æstimantur, l. privilegia. 32. ff. d. bon. aut. jud. possid.**

63. Pariter autem heres debitor quoque, inventario confecto, à debito, quo tenebatur defuncto, minime liberatur, sed integrum & istud manet, atque in hereditatis quantitate numerandum est; nam, confectio inventarii, sicut non debet fieri in fraudem heredis creditoris: sic nec, quando heres est debitor, in fraudem creditorum, *arg. d. §. 9. vers. si vero & ipse.* Inimica enim legibus fraus & dolosa circumventio.

64. Effectus IV est: Heres deducit impensas factas & appro- bas, *d. l. fin. §. in computatione. 9. Quales sunt: 1. Sumptus in mortui infirmitatem facti, arg. l. in restituenda. 4. C. d. petit. hered. ibiq. Bald. l. legatum. 3. C. d. rel. & sumpt. fun. nimirum, ultimam, Jas. ad d. §. 9. num. 1. Natta consil. 448. num. 14. 2. Sumptus funeris, d. §. 9. Alciat. rol. 3. consil. 139. in princ. Duen. regal. 267. n. 3. quos explicat J Ctus Macer in l. funeris. 37. ff. eod. Ratio quoad eos est; quia, privilegiati ad eos sunt; ut omnes aë alienum præcedant, *l. penult. ff. eod. §. cum autem. 3. l. d. L. Falcid. l. lex Falcidia. 1. §. de im- pensâ. 19. ff. eod. Nov. Elect. Aug. p. 1. const. 28. nè videlicet cadave- ra jaceant insepulta, arg. l. sum. persona. 43. ff. d. relig. & sumpt. fun. 3. Impensæ in quamvis necessariam hereditatis causam erogatæ, d. §. 9. ibiq. Dd. puta, in testamenti insinuationem & ejus publi- cationem, ac inventarii confectioem, Dn. Carpz. Jur. For. p. 3. const. 33. def. 17. (tamen si hæc secundum Donell. ad d. l. fin. num. 13. videri possint utiles esse magis, quam necessitate ullâ factæ; cum heres non cogatur inventarium facere) item, cum pecora & ju- menta pavit, hereditariam familiam aluit, res hereditatis repara- vit, ea, quæ servando servari nequeunt, vendidit & simul aliquid impen-**

impendit, verb. gr. proxeneris quaedam solvendo, Bald. vol. 3. consil. 73. Ripa. in l. ubi pure. S. fin. ff. ad scr. Trebell. num. 5. Stracha. de Proxenet. part. 4. fol. m. 44. vers. nec dissimile. Prolixius de impensis deducendis agit Sichard. d. S. in computatione. 9. n. 1. & seqq.

65. Ambiguo Marte disceptatur: Num hinc quoque referendi sint sumptus in litem pro defendenda hereditate ab herede impensi contra tertium, qui eam falso sibi asserbat? A partibus affirmant. stabo; quia, heres alias, contra mentem Imperatoris in Nov. 1. c. 2. S. 1. in princ. damno afficeretur ex hereditate, in cuius, ut & defuncti necessariam causam expensas fecit; defuncti namque interest, ejus voluntatem defendi, nec hereditatem ad alios devolvi. Quin & legatariorum aut fideicommissariorum saepe hac in re versatur commodum, nimir. si ex ejusmodi causa lis fuerit mota, ex qua, testamento everso, nec legata seu fideicommissa debentur. Fachin. 6. controvers. cap. 29. quatuor Dd. refert sententias; eam tamen, quam hinc teneo & Angeli est, communiter receptam atque veriore judicat: illud ait intelligi posse ex Emilianò in consil. 15. Rol. à Vall. de consecr. invent. part. 4. S. quid de expensis. & Marzario de fideicommiss. ult. part. Epitom. quest. 67. hoc probat ex d. l. fin. S. in computatione. 9. verbis sequentibus: vel in alias necessarias causas hereditatis.

66. Effectus V est: Heres creditoribus & legatariis, primò venientibus & solutionem petentibus, sine ullo periculo solvit, ac quavis solutione, bonâ fide factâ, liberatur, d. l. fin. S. & si praesertam. 4. & creditores, tardius venientes, si nihil est reliquum, repellit, d. S. 4. nec contra heredem ulla iis competit actio, d. l. fin. S. fin. verò creditores. 5. Jodoc. Brugen. Practic. rer. civil. cas. 18. num. 5. Ang. à Gambel. de testament. gloss. 112. n. 8. Paul. de Castr. consil. 211. circ. fin. Adeoque heredi nequaquam, quòd satisfactionem ab iis, quibus solvit, de restituendo aliis post venturis, si plus iusto exegissent & accepissent, non receperit (prout olim propter fraudis suspicionem fiebat, tot. tit. ff. si cui plus, quam per L. Falc. & l. dolo. 41. ff. ad L. Falcid.) imputatur, sed ab omni litis sumptuumque vexatione est immunis: quò videlicet intuitu hujus favoris heres hereditatem eò libentius adeat, nec molestias ullas aut damnum inde sentiat. Verùm dixi: bonâ fide, id est, si ignoraverit alios creditores potiores; si enim sciverit & tamen solverit, nec cautio-

68
nem exegerit, in dolo est, *l. dolo carere. 41. ff. d. t. atque tunc aliud dicendum cum Bart. Cyn. & Salycet. ad d. §. & si prefatam. 4.*

67. Possunt autem creditores, serò admodum venientes, debitum exigere: Tùm à legatariis, *d. l. fin. §. sin verò creditores. 5.* apponitur *ibidem* ratio hæc: quod satis absurdum sit, creditoribus quidem jus suum persequentibus legitimum auxilium denegari, legatariis verò, qui pro lucro certant, suas partes leges accommodare. quod etiam innuit *l. non debet. 41. §. in re. 1. ff. d. reg. jur.* Tùm à creditoribus, quibus priùs res hereditariæ in solutum datæ sunt, vel pecuniâ, ex illarum venditione redactâ, satisfactum est, *d. l. fin. §. sin verò heredes. 6.* Intellige thes. quando nihil ampliùs est apud heredem, & hereditas non est solvendo; aliàs enim secus est, Picus *ad l. in quartam. 91. ff. ad L. Falcid. num. 261.* Coraf. *ad l. filium quem habentem. 24. C. famul. herc.*

68. Et quidem tunc creditores adversus legatarios venire & vel hypothecis, id est, actione hypothecariâ uti possunt, *d. §. sin verò creditores. 5.* quando nempe res hereditaria legatariis soluta, antea creditoribus à testatore fuit obligata & adhuc extat; est enim actio realis & quemlibet possessorem sequitur, *l. si fundus. 16. §. in vindicatione. 3. ff. d. pignor. & hypoth.* Vel indebiti conditione, *d. §. 5.* quando scil. res hypothecata est extincta; quia, res extinctæ non vindicantur, sed condicuntur: vel talis res legatariis data, cujus hypothecam creditores non habuerunt. Haud obstat, quòd conditio videatur ei dari, qui solvit indebitum, *per §. is quoq;. 1. l. quib. mod. re contr. obl.* Nec enim novum, ut, quod alius solverit, alius repetat, *l. nec novum. 5. ff. d. condict. indeb.* Exempla hujus rei sunt *in d. l. 5. & tribus proximè precedentib. ut & in l. dominus. 53. eod.*

69. Creditoribus verò, exigendo quidem posterioribus, jure tamen potioribus, contra alios creditores, itidem duo suppetunt remedia, & eos convenire queunt, vel actione hypothecariâ, *d. l. fin. §. sin verò heredes. 6.* si res ipsi obligata extet. Vel conditione ex *L. d. §. 6.* si res non extet aut vendita sit, & pecunia creditoribus soluta. Ratio diversitatis, cur creditoribus contra creditores non æquè, prout creditoribus contra legatarios, in casu rei hypothecatæ, alienatæ aut extinctæ, conditio indebiti, sed conditio ex *L. detur*, hæc erit: quòd tum æquitas natura-

50
naturalis, quâ conditio indebiti nititur, *l. indebiti. 15. l. hac conditio. 66. ff. d. condit. indeb.* cessat, & sic ad extremum, conditionis ex *L.* remedium confugiendum fuit, *arg. l. un. ff. d. condit. ex L.* Creditores enim in vicem pariter de damno vitando, legatarii autem de lucro captando certant. Ast divortium à *d. l. fin. §. 5.* verbis expressis, ut & Interpp. quotquot quidem evolvere licuit, facit Donell. *ibid. n. 14.* dum scribit: Conditionem ex *L.* tunc locum habere, cum creditores non persequuntur hypothecas, sed tanquam debitum à legatariis petunt. idque deducere tentat *ex d. l. un. ff. d. condit. ex L.* quæ tamen tota contra ipsum militat; ea enim hoc dicit: Si obligatio novâ lege inducta sit, nec cautum eadem lege, quo genere actionis experiatur, ex lege agendum est. Atqui *in d. §. 5.* cautum est, quo actionis genere creditores adversus legatarios in quocunque casu experiiri queant. Ergò ex lege ipsi non est agendum. Illud facile largiendum, quando in eodem numero *ex §. fin. verò heredes. 6.* colligit: quòd creditoribus nullas hypothecas habentibus, quamvis privilegiatis, non detur regressus adversus eos creditores, qui suum jam sunt consecuti.

70. Effectus VI est: Creditores non possunt rem hereditariam hypothecatam, & solutionis gratiâ fortè ab herede venditam, ab emptore revocare, *d. l. fin. §. fin. verò creditores. 5. & §. sed nec adversus emptores. 8.* ubi Imperator emptorem omninò, ex speciali beneficio voluit securum esse. Idque ad venditionem sine subhastatione factam, etiam extendendum, secundum Bal. *ad d. §. 5.* quod minimè ferendum videtur Gothofr. *in not. ad d. l. fin. §. 4. lit. F.* Et meritò venditio ab herede celebrata valida est; cum creditoribus non tantum incommodum nullum afferat, sed & aliàs, si creditoribus rem venditam emptori evincere concederetur, is ad heredem regressum haberet atque eum eversionis nomine conveniret, in quem hoc modo damnum tandem redundaret, contra *d. l. fin. §. 4. Nov. 1. c. 2. §. 1.* Vid. Coll. Jur. *Arg. d. acquir. hered. th. 34. n. 4. per tot. Sichard. ad d. §. 4. n. 13. & seqq.*

71. Effectus VII est: Intra tempora confessioni inventarii præfinita, nec creditores, nec legatarii seu fideicommissarii, nec judicialiter, nec extrajudicialiter heredem convenire & inquietare

68
tare valent, d. l. fin. §. donec tamen. 11. Jal. in §. fuerat antea. 29. l. d. action. Guido Papæ. quest. 571. Duen. regul. 267. in pr. Ang. à Gambel. de testament. gloss. 112. n. 7. vers. durante. Boer. decis. 10. n. 9. Est enim hoc spatium ipso jure, pro deliberatione heredi concessum, d. §. 11. atque interim hereditas censetur jacens, Rol. à Vall. vol. 2. consil. 73. n. 3. & vol. 4. consil. 63. n. 56. Dn. Carp. decis. 25. n. 16. & decis. 160. n. 16. Deindè hereditum temporis multum est negotii, dum in conscribendo inventario magnum laborem, omnemque fidem & diligentiam adhibere necessum habet; quippe, citandi sunt creditores ac legatarii aut fideicommissarii, res probè inspiciendæ & accuratè consignandæ, atque quamplurima alia sollicitè observanda. Indè apparet, heredi eo tempore exceptionem dilatoriam dari, contra creditores & legatarios suum petentes, Coll. Jur. Arg. d. loc. n. 8. Tutius etiam erit ob hæcenus allata statuere: nec quidem per rei vindicationem heredem conveniri posse; præsertim, cum in rei vindicatione duo requirantur, ex parte agentis, dominium, ex parte verò rei, possessio, l. actionum. 26. ff. d. obl. & act. ex quibus posterius, durante tempore conficiendi inventarii, semper deficit, prout ex dictis constat. Conf. Fach. 6. contr. ov. c. 26. Diss. Chassan. consuetud. Burg. rubr. 8. §. 13. Vivius Com. opin. v. exceptio, & Interpp. communiter ad d. §. donec tamen. 11. quorum quidam relicta pro anima, quidam etiam usuras, à defuncto extortas, excipiunt, & earum nomine heredem, tempore quoq; inventarii conficiendi, conveniri posse, affirmant, eâ moti ratione: quoniam anima defuncti, dum retardatur ejusmodi restitutio, cruciatur in alio seculo, Roland. à Vall. de consecr. invent. part. 4. vers. quare a est utilitas.

72. Effectus VIII est: Creditoribus hæc dilatio nihil præjudicii generat circa temporalem præscriptionem, d. §. 11. & ibi Bald. Jacob Butr. Corn. aliisque. siquidem illa iis, tanquam heredem convenire prohibitis, non currit; quis enim incusare eos poterit, si hoc non fecerint, quod etsi maluerint, minime adimplere, lege obviante, valebant, l. super annali. 1. in fin. C. d. annal. except. Donell. sapius cit. l. fin. n. 7.

73. Haud omittenda hic est controversia illa maximè controversa: An, uti heres, durante consecratione istâ, non potest conveniri, ita nec alios convenire queat? Communis quidem Dd. sentent-

512
Sententia id affirmat, teste Alexandr. vol. 7. *consti.* 62. *circ. fin.*
Sed negativam cum Bart. *ad l. fin. C. d. fruct. & lit. expens. it. l. fin.*
C. d. jur. delib. tenebo; quoniam deliberans olim non poterat
actiones exercere, *l. ait Prator. 7. §. quid sit autem. 2. ff. eod.* ratio
subjungitur: quia est absurdum, ei, cui alienatio interdicitur,
permitteri actiones exercere. Ergo nec inventarium conficiens;
A jure enim deliberandi, ad jus inventarii argumentatio regu-
lariter procedit, *arg. d. l. fin. §. donec tamen. 11.*

74. Effectus IX est: Si bona hereditaria, ex rerum quarun-
dam interitu, post mortem testatoris minuantur sine culpa he-
redis, ad ipsum damnum non pertinet, sive ante, sive post he-
reditatis aditionem diminutio ista contigerit, Bart. & Jaf. aliq;
in d. l. fin. §. et si prefatam. 4. Ang. à Gambel. *de testament. gloss. 112.*
n. 10. Dn. Carpz. *decis. 160. per tot.* indifferenter enim Imperator
heredi promittit, quod hereditatem, inventarii beneficio
adiens, sine periculo habere, & nullum inde damnum sentire
debeat, *d. l. fin. §. 4.* & istud promissum iterat *in Nov. 1. c. 2. §. 1.*
Heres itaque inventarium conficiens, tam quoad creditores,
quam quoad legatarios, quantitatis, respectu certæ speciei, id
est, propter res hereditarias & earum respectu, debitor est. Vid.
Fachin. *6. controv. c. 30.* Rennemann. *d. disp. 36. th. 17.* Quem ef-
fectum, hereditate aditâ, non rectè videtur Castrenf. *ad d. §. 4.*
num. 7. restringere ad res in specie debitas, notante id Zœf. *d. loc.*
num. 11.

75. Effectus X est: Statur inventario, si de viribus heredi-
tatis controversia oriatur, *d. l. fin. §. licentia. 10.* & ibi Donell. *n. 11.*
Rennem. *loc. cit. th. 18.* Dn. Carpzov. *Jurissr. For. p. 3. const. 33.*
def. 5. n. 8. atq; Respons. libr. 6. resp. 65. n. 16. Mascard. *de Probation.*
vol. 2. conclus. 939. Nam, inventarium est publicum instrumen-
tum, *l. fin. princ. vers. fin autem. C. arbitr. tut.* & sic præsumitur pro
eo, ob publicam notarii & testium fidem, atque probat, tot in
hereditate res esse, quot in inventario descriptæ sunt, nec nisi
de illis rebus heres tenetur, quæ in eo reperiuntur.

76. Licentia nihilominus datur creditoribus seu legatariis
vel fideicommissariis, si majorem putaverint esse substantiam
à defuncto relictam; quam heres in inventario scripsit, quibus
voluerint, legitimis modis, quod superfluum est, approbare,

62
d. l. fin. §. 10. etsi enim heres fundatam intentionem pro se habet & per inventarium præsumptivè probat, probationes tamen contrariæ ad versus id, ut instrumentum publicum, admittuntur, *l. cum precibus. 18. C. d. probat. l. optimam. 14. circ. fin. C. d. contr. & committ. stipul.* Sic creditores & legatarii producere poterunt testes vel ex heredis domo, etiam servos (quæstioni, si res exegerit, subdendos) *l. lex quæ. 22. vers. ante omnia. C. d. administr. tut. l. fin. C. d. quæstion.* Sic sese referre poterunt ad instrumenta aut rationes defuncti, quas heres proferre tenetur, Paul. de Castr. *ad d. §. 10.* Sic tandem, si aliæ probationes defecerint, suspicione tamen malæ fidei sit heres ex probabilibus indiciis oneratus, heredi juramentum deferri poterit, ut scilicet juret, nihil præterea in hereditate fuisse, *d. §. 10. Rennem. d. th. 18. lit. C. in not.* qui plures allegat authores.

77. Ventilanda jam est quæstio elegans: Si probetur, quòd heres aliquid fraudulenter furruperit, vel celaverit, vel amovendum curaverit, an beneficium inventarii planè amittat? Negatur. Quamvis enim affirmativà suadere videatur text. *in Nov. 1. c. 2. in fin.* id tamen minimè mover; siquidem iste loquitur de eo, qui vel planè nullum inventarium, vel non secundum præscriptam formam conscripsit: nec ibi Imperator corrigi huic defectui, omisioni nempe aut occultationi dolosæ, specialiter appositam pœnam, ut sc. duplum heres restituere compellatur, *d. l. fin. §. licentia. 10.* Vid. Jaf. *ad d. §. & Treutl. vol. 2. disp. 12. th. 8. lit. F. ibiq.* Bachov. *Vigl. ad §. extraneis. 1. d. hered. qual. & differ. n. 8.* Sichard. *d. l. fin. §. fin autem dubius. 2. n. 9.* in cujus fine scribit: quòd sententia Baldi, (id est, affirmativa) sit pulchra & faciat ad terrendos heredes, nè versentur dolosè in rebus hereditariis; tamen non sit vera & subvertatur expressè, per text. *d. §. licentia. 10. vers. illo videlicet.* Electionem nihilominus creditoribus vel legatariis, an ad dupli pœnam obstrictum, an verò in totum beneficio inventarii privatum malint heredem, tribuit Rennemann. *d. membr. 2. disp. 36. th. 15. lit. B. in not.* hancq; in rem textus duos (qui tamen non sufficere & satisfacere videntur) & authores nonnullos citat, inter quos etiam est *Vigel. Responfor. cent. 1. quæst. 100.* cui tamen sit injuria; siquidem is, quod ibi replicæ loco proponitur, (nempe, viduam non omnia mariti

mariti bona, bonâ fide, in inventariû conscribi fecisse, & ita beneficium inventarii indignâ se reddidisse, in jure deficere dicit; & id ratione ac autoritate confirmat his verbis: Jus hujus replicationis nullâ lege speciali invenitur approbatum, & expressè reprobatum, apud Bap. à Villa in lit. H. num. 8. Eman. Soar. in lit. I. num. 174. Cach. decis. 181. n. 11. & seqq.

78. Dum autem duplum restituere heres tenetur, non intelligendum, quasi, cui ex creditoribus 50. debentur, heres eidem præstet 100. sed, ut, si rem dignam 50. occultaverit, debeat 100. inferre in hereditatem, ut ea 50. illis fiat auctior & solvendo magis idonea, d. §. 10. in fin. per verb. *vel hereditatis quantitatem computare.*

79. Illud evidens est: heredem, si quasdam res inconsultò & bonâ fide omiserit, pœnâ dupli non teneri, sed rem omissam postmodum adicere: quæ adjectio pars quædam est prioris inventarii, nec solennitates, quas totum, exigit, arg. l. heredes. 21. S. si quid. 1. vers. sed etsi notam ff. d. testam. S. Richard. d. l. fin. S. in autem dubius. 2. n. 12. Rol. à Valle de invent. confect. part. 3. vers. an in tali additione. Et viceversâ, si ex errore nonnullas ad hereditatem non pertinentes inventario inseruerit, earum dominio non excidere, sed tutum esse clausulâ generali ex l. 1. ff. quib. ex caus. major. l. illicitas. 6. §. 1. ff. d. offic. presid. l. cum falsa. §. C. d. jur. & fact. ignor. Valasc. consult. 52. n. 11. Pro majori tamen cautela in praxi traditur protestatione desuper in inventario sibi cavere, de qua supra thesi 52.

80. Silentio haud involvendum erit, inter effectus inventarii à nonnullis recenseri: Quòd heres possit creditoribus vel legatariis aliud pro alio, puta, rem pro pecunia, vel pecuniam pro reolvere: in tantum, ut, nisi id in solutum accipiant, sed judicialiter rem vel pecuniam debitam petant, plus causâ petere dicantur, Coll. Jur. Arg. loc. cit. th. 34. num. 5. ubi tamen duæ simul adduntur limitationes. Sed ab iis discedo; est enim regula juris: Aliud pro alio invito creditori solvi non potest, l. mutuum damus. 2. S. mutui datio. 1. in fin. ff. d. reb. cred. Cui regulæ tamdiu standum, donec expressè de exceptione constet, namque beneficium inventarii inventum est, ut heres nullum damnum sentiat, non autem in injuriam creditorum; nec enim in cujusquam injuriam

62
beneficia tribuere, moris est imperatoribus, *l. nec avus. 4. C. d. eman-
cip. liber.* Et quamvis opinionem suam, *per d. l. fin. §. & si præsatum.*
4. vers. sed & si legatarii. & §. sin verò heredes. 6. confirmare cupiant,
quasi Imperator ibidem alternativè & disjunctivè loquatur, quod
mirum sit in potestate heredis alterutrum solvere. Fit tamen
id ipsum in vitis textibus. Quomodo Cynus & Jacobus de Are-
na, quomodo item Bart. distinguat, & quid Bald. hæc in re dicat,
tradit Fachin. *4. controvers. c. 39.* Evolvatur etiam Sichard. *d. l.
fin. §. & si præsatum. num. 10. & seqq.*

81. Quemadmodum quoque iisdem quidam addunt: Quod
hereditas inventarii beneficio adita, rursus repudiari queat. Idq;
non modò de jure Saxon. sed & de jure Civili procedere & funda-
datum esse, prolixè etiam pertractat ac ad contraria respondet,
Dn. Carpov. *decis. 25. per tot.* De quo tamen similiter subdubitare
licebit.

82. Hæc de inventarii confecti effectibus. Videndi jam sunt
aliquot, ex præcipuis omitti inventarii, effectus, quorum I est:
Hereditas tum præsumitur opulenta, *arg. l. libertus qui solvendo. 36.
ff. d. bon. libert.* ideoque heres creditoribus in solidum obligatur,
eo modo, quo jure veteri post aditionem, *d. l. fin. §. sin verò post-
quam. 12. & §. sin autem hoc. 14. vers. si quis autem temerario. Nov. 1. c. 2.
§. si verò non fecerit. 2.* quia, quemadmodum inventarium ritè con-
fectum, utilitati cedit heredis, ita, si omissum sit, heres juris ante-
rioris oneribus supponitur, *d. §. 14. & indignus omnino est be-
neficio legis, qui, requisita per legem, negligit: ita, ut non audia-
tur probare volens, ampliùs in hereditate non fuisse, Zæf. d. loc.
num. 12.* Atque sic etiam ultra vires hereditatis tenetur heres, *d.
Nov. 1. c. 2. §. 1.* repræsente enim & sustinet tunc personam de-
functi, in cujus universum jus succedit, *l. nihil est aliud. 24. ff. d. verb.
sign.* Deindè quoque censetur in rebus hereditariis malignè ver-
sari, eas occultando, & creditoribus ac legatariis subtrahendo, *d. l.
fin. §. sin autem dubius. 2. Nov. 1. c. 2. in fin. princ.*

83. Lubet disquirere: An in foro conscientie seu judicio ani-
mæ, ut alii loquuntur, heres, inventarium non conficiens, tenea-
tur? Negandum id esse, primâ fronte videri posset; quia, here-
dem repræsente personam defuncti, ex fictione & subtilitate
juris Civilis est: quemadmodum quoque præsumptio, heredem
credi-

51
creditores aut legatarios fraudare voluisse. Jam verò in conscientia foro, non inspiciuntur fictio & præsumptio, sed ibi attenditur veritas, atque sic heres ultra accepta in conscientia non gravatur, Zœf. loc. cit. num. 14. Fachin. 6. controvers. c. 24. Verùm, quia hoc jus civile latum & confirmatum est à legitimis magistratibus, quorum leges in conscientia quoque obligant, secundum eam etiam, potest ac debet isto jure uti & heres & creditor, quod fuffius explicat Vasq. libr. 1. de success. creat. §. 1. num. 16.

84. Effectus II est: Heres legata solida præstare debet, nec potest deducere Falcidiam, d. l. fin. §. 14. vers. si quis autem: Nov. 1. c. 2. §. 2. & ibi Dd. Grat. vol. 2. consil. 150. num. 5. Alciat. vol. 3. consil. 139. num. 4. Ruin. vol. 2. consil. 57. in princ. nè scilicet heres per ea, quæ fortè surripit aut malignatur, inducere tentet Falcidiam, d. Nov. 1. c. 2. in fin. princ. & §. 2. nec habebit de quo conqueratur heres; cum transenderit leges, ex quibus cautè omnia agens, nihil poterat damnificari, sed ex diverso etiam, quæ sunt ex Falcidia L. lucrari, d. §. 2.

85. Verùm, an heres neglectâ inventarii confessione, Trebellianicam quartam amittat, intricatæ atque nodosæ aded est quæstionis, ut Schneidevv. ad §. extraneis. I. d. hered. qual. & diff. n. 19. asserat: magnam desuper esse Dd. altercationem, ac vix discerni posse, quænam sit communis opinio. & Cassod. decis. 3. tit. de testam. num. 8. in fin. dicat: eam controversiam decisione Principis indigere. Affirmat. amplectuntur Bald. Cyn. ac Salyc. ad Auth. sed cum testator. C. ad L. Falcid. Purpur. lib. 1. consil. 1. n. 5. Pancirol. consil. 98. n. 30. Decius. consil. 236. n. 5. & consil. 480. n. 16. Coll. Jur. Arg. d. loc. th. 36. n. ult. Pacius. Anal. d. l. fin. n. 5. Octav. Cacheran. Decis. Pedemont. 48. qui sexaginta authores laudat, affirmativam tenentes. eaque juris rationibus convenientior est; partim, quia conficiendi inventarii necessitas ad omnes pertinet, aut poena eodem, tanquam contumaces & beneficium hoc spernentes, manet, Nov. 1. c. 4. in fin. partim, quia eadem ratio, quæ in singulari, etiam in universali fideicommissio obtinet, siquidem & in hoc heres æquè fraudulenter versari, & multa clam subtrahere potest, d. Nov. 1. c. 2. in pr. Nec ullâ hinc opus est extensione, quoniam quarta Trebellianica non est diversa à Falcidia; l. pater filiam. 14. pr. ff. ad L. Falcid. l. jubemus. 6. C. ad Scit. Trebell. cum non nova quarta in-

68
troducta, sed ipsa L. Falcidia ad fideicommissa quoque univ-
ersalia sit extensa, *S. sed quia. 5. l. d. fideicommi. heredit.* Negativam
propugnat Hotomann. *lib. 4. observat. c. 14. & lib. 5. c. 20. Fachin.*
4. contr. c. 38. Rauchb. p. 1. qu. 29. n. 22. Zæf. d. loc. n. 17. Gail. lib.
2. observ. 138. n. 4. & seqq. quam in Camera quoque receptam esse,
ibid. ait n. 14.

86. Non minus ardua quæstio est, & cum præcedenti affi-
nitatem quandam habet: Num legitima liberis aliàs debita, ob
non confectum inventarium, eis deneganda sit? Ubi vulgaris
quidem Dd. inter quos etiam Cagnol. *in l. Papinianus. 8. S. me-*
minisse. 14. ff. d. inoffic. testam. n. 15. Osalc. decis. Pedemont. 148. n. 6.
sententia est, non denegandam esse: quam tamen adeò absur-
dam & falsam esse, ut nullo modo defendi queat, pronunciat,
eamque in super refutat, Sarmientus *lib. 2. select. interpret. c. 7. Id-*
circò & mihi affirmativa placet; nam, heres inventarium
omittens, solidum solvere debet, in tantum, ut etiam ultra vi-
res hereditarias creditoribus & legatariis sit obligatus, de qui-
bus supra th. 82. & 84. dictum fuit. Jam verò legitima heredi-
tatis, vel defuncti substantiæ finibus cingitur, cum ejus triens aut
semis sit. Ergò eam tunc non consequitur heres. Insuper d. l. fin.
non modò inter suum & extraneum heredem non distinguit,
sed & mentionem facit aliquoties ejus, qui se immiscet vel ab-
stinet, quod est sui heredis; atque ratio in Nov. 1. c. 2. pr. addita,
dolosa nempe subtractio, in utroque locum invenit: Nec no-
strum itaque erit distinguere contra l. illud quaesitum. 32. pr. ff. ad L.
Aquil. & l. de pretio. 8. ff. d. public. in rem act. legisque rationem
spèrnere. Si enim legitimam Imperator liberis salvam esse in
proposito casu voluisset, utique voluntatem suam desuper dict.
in locis aut alibi, prout aliàs facere assolet, exposuisset. Posset
quidem dici, extensionem in pœnabilibus, utpote odiosis, non
admitti; quæ de re Dinus prolixè ad cap. in argumento. d. reg. jur.
in 6. & Accurs. ad l. si quis propter. 2. C. d. patr. qui fil. suos distr. Sed
resp. negando extensionem; quia, ubi in correctoris est expres-
sa ratio in lege, ut in casu hoc, videl. præsumptio subtractionis,
non dicitur fieri extensio, sed comprehensio, Rol à Valle. vol. 1.
consil. 27. n. 6. Fort. Garz. in l. juris gentium. 7. ff. d. pact. n. 70. &
si vel maximè illud concederem, poterit tamen dici, constitu-
tiones

tionēs poenales sæpè extendi, cùm eadem subest ratio, præsertim, ubi de multa potius, quàm de vera pœna, prout hic, agitur, Huñ. *libr. de interpret. jur. cap. 6.* Adde, quòd liberi, si indè aliquod percipiant damnum, propriã culpã illud sentire intelligantur; cur enim insuper habuerunt legem, cujus beneficio omne evitare potuissent damnum, *d. Nov. 1. c. 2. §. 2. vers. sed dabit eis pœnam. d. l. fin. §. si verò postquam. 12.* Imò spernere voluntatem defuncti & ejus beneficium, in extraneis est ingrati, in liberis est ingratißimi & impiußimi, *Duar. libr. 1. de jur. accresc. c. 3.* Confer. Cujac. *in explic. d. Nov. 1. Oldrad. consil. 134. Locam. quest. fascic. 30. quest. 3.* Claud. Gifletium *de portion. legitim. c. 13. Zœf. d. loc. n. 16.* ubi Fachineum, qui 4. *controvers. c. 34.* totus est contrarius, falsò citat. *Bachov. ad Treutl. d. l. th. 9. lit. A.*

87. Effectus III est: Actio heredis contra defunctum confunditur; heres enim propter beneficium inventarii actiones salvas habet, *d. l. fin. §. in computatione. 9. vers. si verò & ipse.* Ergò à sensu contrario *ex d. §. 9. defumpto*, si heres omittit hoc beneficium, actiones confunduntur. Deindè, quia per aditionem actiones sunt confusæ & commixtæ cæteris bonis ipsius heredis, *l. sed si. 10. §. filio. 2. in fin. ff. d. vulg. & pupill. substit.* Fachineus 6. *controver. c. 33.* distinguit inter obligationem personalem & realem: illam, non autem hanc, confusione tolli asserit. rationem ex Cujacio *ad Africanum tractat. 9.* affert: quia, confusio personarum non mutat causam rerum, *l. cum qui. 38. §. ult. ff. d. solut. & liber.* Nec reticendum est, quòd etiam in foro Saxon. inventario non confecto, heredis actiones, quas contra defunctum habuerat, confusione tolli, scribat *Rennem. d. disp. 36. th. 22. lit. C. in not.* cui contrariatur *Dn. Carpz. p. 3. consil. 33. def. 19. n. 4. & seqq.*

22

88. Effectus IV est: Heres nullam habet actionem, quamvis necessariò quid in causam & res hereditatis, eã aditã, impenderit; non enim potuit, sibi obligare hereditatem, cùm eam jam haberet, & ita ipsi negotium esset cum seipso, non cum hereditate; non potuit etiam obligare defunctum, quoniam cum illo nihil contraxit, *Donell. d. l. fin. num. 11.*

Omitto effectus alios, qui vel ex superioribus etiam possunt colligi.

89. Promisi supra th. 5. me de aliis quoque inventarii generibus, tan-

68.
bus, tanquam affinibus acturum: promissis igitur jam standum,
& de iis ipsis quid afferendum. Sunt autem cognata & affinia
solenni rerum hereditariarum inventario, inventaria quævis
alia, quæ minus solennitatum desiderant, omnino tamen exi-
gunt, ut bonâ fide conscribantur ab his, qui bonorum alienorum
administrationem habent. Quales sunt: I. Tutores in bonis
pupillorum, & curatores in bonis minorum; mox enim, quàm
fuerint ordinati, sub præsentia publicarum personarum inven-
tarium rerum omnium & instrumentorum solenniter facere cu-
rabunt, *l. tutores. 24. C. d. administr. tut. Heig. part. 1. illustr. quest. 20.
num. 8. Joh. Gurtierez de tutel. & cur. part. 3. cap. 1. num. 50.* alio-
quin dolo fecisse videntur, ac in ea conditione sunt, ut teneantur
in id, quod pupillorum (& minorum) interest, quod ex jureju-
rando in litem æstimatur, *l. tutor qui repertorium. 7. pr. ff. vol. Mo-
dest. Pistor. quest. 126. num. 105.* quasi suspecti ab officio remove-
buntur, & pœnis legitimis, quæ contra eos determinatæ sunt,
subjacebunt: & postea perpetuâ maculâ infamiæ notabuntur,
neque ab Imperiali beneficio absolutione hujus notæ fruituri,
l. veteris. 13. §. illo. 1. in fin. C. arbitr. tut. Nisi vel testatores, qui sub-
stantiam transmittunt, specialiter inventarium conscribi vetue-
rint, *d. §. 1.* vel fortè aliqua necessaria & justissima causa allegari
possit, cur id factum non sit, *d. l. 7. pr.* De conscribendo inventario
ejus, qui se pro tutore gessit, & de quibus teneatur, consuluit De-
cian. *consil. 85. circa fin.*

90. Labet hic apponere dubium maximè dubium, videlicet:
An testator inventarium conscribi prohibens vel remittens, eo ipso
etiam prohibuisse aut remisisse censetur, rationes à tutore exige-
re? Dn. Carpz. *Jurispr. For. part. 2. consil. 11. def. 4.* affirmativam te-
net, *arg. l. cui jurisdictio. 2. ff. d. jurisdict.* quam tamen *ibid. num. 6.*
ita limitat: nisi tutor doli & fraudis arguatur. Et deinde *num. 8.*
& *seqq.* ex Moller. subjicit: non omnem omnino consignationem
rerum administrationi subjectarum tutori inde remissam
intelligi, sed modum tantummodò adhibitum, nè scilicet publicè
fiat, & testatorem existimare, sufficere, si tutor res privatim, adhi-
bitis cognatis pupilli, conscriberet. Sed, cum mirè alii variant
Interpp. in discursum usque, quid sentiam, reservabo.

91. II. Curatores furiosis dati, qui, inventario cum omni sub-
tilitate

tilitate scripto, res suscipiant, ad similitudinem tutorum & curatorum adulti, *l. de creationibus. 27. C. d. episcop. aud. l. cum furiosus. 7. §. at si quidem. 5. vers. & inventario. C. d. curat. furios.* Verum quid verba: *cum omni subtilitate.* velint & involvant, elucescit, ut puto, ex eo, quod in utraque *l. annectitur: ad similitudinem &c.* Sic alii itidem curatores inventarium facere debent, verb. gr. Curator ventri datus, *l. sicuti. 1. §. curatore. 26. ff. d. ventr. in poss. mitt.* Curator bonis aut hereditati jacenti datus, *l. si quis. 1. §. sed si. 2. ff. d. curat. bon. dand. junctâ d. l. 1. §. 26.*

92. III. Orphanotrophi, qui pupillorum sunt quasi tutores, adolescentum verò quasi curatores, *l. orphanotrophos. 32. C. d. episc. & cleric. ac eorum funguntur officio, Novell. 131. c. orphanotrophi. 15.* Et huc executores testamenti, qui similiter ad inventarii confectioem obstricti sunt, refert Reyger. *in Thesaur. jur. sub voc. Inventarium. n. 4.*

93. IV. Patroni fisci; quia, si quando aut alicujus publicatione, aut ratione juris aliquid ei addendum est, diligens stilus sigillatim omnia adscribat, *l. si quando. 3. C. d. bon. vacant. lib. 10.* nè quid rei privatæ commodis per gratiam atq; colludium furto subducatur, *l. si quis. 7. C. d. bon. proscrip.* Evolvatur Prosp. Farinac. *quest. 11. n. 4.* ubi disquirir: An & quemadmodum & quomodo inventarium bonorum delinquentis, mobilium & immobilium fieri debeat.

94. V. Episcopus & alius quilibet Ecclesiarum bonis præpositus; manifesta enim debent esse, quæ ad Ecclesiam pertinent, his, qui circa ipsos sunt, Presbyteris & Diaconis: ut, si Episcopo contigerit inopinatus transitus, res Ecclesiæ nullo modo possint imminui & perire, neque res propriæ Episcopi importunitatem patiantur, *c. manifesta. 20. caus. 12. quest. 1. c. de Syracusana. 13. dist. 28. l. nulli. 28. §. cum autem. 2. C. d. Episc. & cler.* Huc spectare videtur Constir. Ecclesiast. Serenifs. Electoris Saxon. *de ann. 1580. in General articuln. cap. 42. von Inventario vnd Register deß Einkommen der Pfarz.* Quam pulchrè declaravit & optime explicuit Dn. Carpz. *in Jurispr. Ecclesiast. lib. 1. def. 157. & aliquot seqq.* ubi inter alia docet: Conservari debere in Parochiis inventarium ecclesiasticum & quænam hoc nomine comprehendantur. It. Defuncti Pastoris heredes teneri ad restitu-

68.
tionem inventarii ecclesiastici; si res in eo consignatæ, factæ & culpa ipsius fuerint deperditæ vel deterioratæ: Secus, si vi hostili ablatæ fuerint vel casu fortuito perierint, quarum restitutio sisco ecclesiastico & parochianis incumbit. Ut & inventarii ecclesiastici usumfructum saltem pastori competere, ac illud tradendum novo Pastori, reliquas autem res in eo non consignatas, heredibus defuncti Pastoris relinquendas.

95. VI. Usufructuarii; quoniam, finito usufructu, res sunt proprietario restituendæ. Hinc rectè faciet legatarius, qualis res sit, cum frui incipit, si in testatum redegerit, ut inde possit apparere, an & quatenus rem pejorem fecerit; *l. si cuius, 1. §. re. dè. 4. ff. usufr. quemadm. cav.* Testati autem voce, non nudum inventarium quidam accipiunt, sed ipsam rei æstimationem, referente id Gothofr. *ibid. in not. lit. C.* Consul. Rol. à Valle *vol. 1. consil. 92. n. 15.* Idem, *de confect. invent. part. 5. §. ult.* ventilat & negativè decidit quæstionem: An testator usufructuario omnium bonorum inventarii confessionem remittere possit?

96. VII. Vidua in bonis mariti, in quibus post ejus mortem, ob restitutionem dotis, jus retentionis habet. Rationem perelegantem assert Coler. *in Proc. Execut. p. 1. c. 2. n. 233.* nè, inquit, possessionis occasione sub prætextu retentionis totum dilaceret patrimonium, dumque participi relictarum facultatum nocere cupit, sua etiam jura simul præcipitet, *arg. l. meminimus. 2. in pr. C. quand. & quib. quart. pars.* Sic eadem jure etiam Saxonicò, si muliebria lucra autoritate propriâ apprehendat, beneficio inventarii vel juramento, quid acceperit, indicare tenetur, Dn. Carpz. *Jurispr. For. p. 3. const. 33. def. 5. ubi n. 6. & seqq. ad d. consil. 33. §. damit aber. vers. jedoch wo solches ohne der erben &c.* respondet. Atque id generaliter quoque, quando vidua denati mariti facultatibus se immiscet, procedere, & eam inventarium conficere, vel heredibus juratam specificationem exhibere obstrictam esse, habet Idem *decis. 265. n. 2.* usque aded, ut nec mater huic subtrahere se queat, si liberi illud petant, *ibid. n. 3. & Resp. lib. 6. resp. 69. per tot.*

97. VIII. Creditores in bonis debitorum; nam, poterunt *ἀναγκασθῆναι*, id est, descriptionem facere & instrumentorum pariter

Titul & universorum vel rerum, l. cum plures. 15. pr. ff. d. reb. aut. jud. possid.

98. IX. Omnes rerum vel negotiorum alienorum administratores, verb. gr. argentarii, factores, negotiorum gestores, & similes, probabilem consignationem adornare tenentur, arg. l. in omnibus. 1. §. officio. 3. ff. d. tut. & ration. distr. ac per ea, quæ supra th. 4. adducta fuere. Legitimæ enim administrationis nomine inventarii confectio continetur, Munn. de Escobar. de Ratiocin. Administr. cap. 9. n. 1. Quin & præter rerum alienarum administrationem dari poterit casus, qui inventarium exigit: Sic venditionem fundi cum inventario apud nostrates usitatis simam esse, tradit Dn. Carpz. Respons. lib. 5. resp. 26. n. 4. & principaliter in d. resp. ostendit: Vendito prædio cum inventario, non ceteri simul vendita mobilia & frumenta, quæ non ad culturam fundi & agrorum, sed ad venditionem destinata in prædio asservantur.

99. Affinia finiat hæc quæstio: Num curatori ad litem dato inventarium conscribere incumbat? Neg. Nam, ad protegendam causam tutor sive curator datus, conveniri non potest administrationis periculo, l. ad protegendam. 3. C. d. in lit. dand. tut. nec eidem rectè solvitur, l. hoc jure. 86. ff. d. solut. & liber. Insuper ex Ordinat. Cameræ part. 1. tit. 75. verisimiliter istud colligitur, dum ibi formula curatoris in litem traditur, & tamen, nè unico quidem verbo inventarii fit mentio.

100. Reliquum est, ut tandem contraria heredis inventarii solennis perlustrentur, & sunt: I Omnia, quæ formæ ejus refragantur, arg. l. fin. §. fin. verò postquam. 12. C. d. jur. delib. Nov. 1. c. 2. Formâ enim non observatâ, totus actus corrui, l. non dubium. 5. C. d. legib. l. si unus. 12. C. d. restam. & paria sunt, inventarium nullum, vel aliquod, minùs tamen legitime conficere, arg. l. quoties. 6. ff. qui satisd. cog. l. nulla. 2. ff. d. aut. & conf. tut. Ancharan. lib. 3. quæst. 50. num. 3. Dn. Carpz. Jurispr. For. p. 3. const. 33. def. 9. num. 5.

101. II. Dolus ab here de circa hereditatem commissus, arg. d. l. fin. §. licentia. 10. vers. illa videlicet observando. Nov. 1. c. 2. §. 1. vers. ita ut supervenientibus. Nam, licet præsumptio sit pro inventario, tamen, quando apparet heredem dolosè verfatum fuif-

22

68
se & nonnulla in inventario omisisse, tunc contraria oritur præsumptio, etiam adhuc alia eum suppressisse aut surripuisse; quia, semel malus semper præsumitur esse malus, *c. semel. 8. d. reg. jur. in 6.* in eodem nempe mali vel delicti genere. Idcirco creditoribus vel legatariis licentia datur, ut probent legitimis modis, aut heredi juramentum deferant. vid. supra th. 77.

102. III. Remissio testatoris, facta scil. in præjudicium legatariorum & fideicommissariorum; cum in nulla lege ejus prohibitio extet, *arg. l. nec non. 28. §. quod ejus. 2. ff. ex quib. caus. major.* & testator rei suæ alii relictae aut traditae legem dicere queat, *arg. l. in traditionibus. 48. ff. d. pact. imd.* liberum ei sit, legatario & fideicommissario vel nihil relinquere, Tholosan. in *Syntagm. Jur. lib. 46. c. 3. n. 15.* vel rem legatam, semel relictam, mutatâ voluntate adimere, *l. quod si rerum. 4. ff. d. adim. legat.* Unde sponte sequitur, eum, in relictae rei imminutionem, inventarii quoque confectioem remittere posse. Præterea, etiam testatoris aut heredis intererit, nè forsan secreta patrimonii pandantur, *l. quod plerumq. 2. C. d. alim. pupill. prest.* & paupertatis detegatur vilitas, aut invidiæ exponantur divitiæ, *l. meminimus. 2. pr. vers. quid enim tam durum. C. qu. and. & quib. quart. pars. lib. 10.* Hinc pro incommodo inventarii, quod eo detegantur facultates, quas latere plerique volunt, habet Donell. *d. l. fin. n. 16.* Bachov. *ad §. extraneis autem. l. d. hered. qual. & diff.* Et aliàs, inventarii confectio dicitur esse probrosa ipsi defuncto, Chassan. in *Const. regn. fol. 281. n. 13. in addit. Coler. part. 1. decis. 68. n. 4.* Non autem procedit remissio ista, si dolus aliquis subsit, *arg. l. ita autem. 5. §. Julianus. 7. ff. d. admin. tutor. l. si servus. 119. ff. d. legat. 1. l. cum tale. 72. §. quid ergo. 3. ff. d. condit. & demonstr.* Item, si magistratui aliter visum fuerit, *arg. l. utilitatem. 10. ff. d. confirm. tut. l. Quintus. 7. vers. nec temen semper. ff. d. ann. legat. 1. & si quis. 14. §. hæc actio. 6. ff. d. relig. & sumpt. funer.* Vel si inventarii confectio publicæ utilitatis gratiâ, quod videl. de patrimonialibus muneribus ed certius constare queat, exigatur, *arg. l. testandi causa. 13. C. d. testam.* Et denique, si in creditorum præjudicium remissio ista tendat; horum enim jus quæsitum testator deterius facere nequit, *l. si sunt. 1. C. debit. vendit. pignor. imped.* utpote, qui contra heredem, ut in solidum iis obligetur, fundatam inten-

intentionem habent. Consuli ulterius poterunt super inventarii remissione, Peck. *de testam. conjug. lib. 4. c. 24. num. 3.* Alexand. *vol. 6. consil. 51. num. 18.* Covarruv. 2. *Variar. Resolut. 14. num. 4.* Clarus. *S. testamentum. quest. 66. n. 2.* Aymo. *consil. 174.* Gratian. *disceptat. forens. 59. num. 1.* Sichard. *d. loc. num. 14. & 15.* Plot. *de in litem juvando. §. 5. num. 33.*

103. IV. Prohibitio, (hæc duo enim, prohibere confectio- nem inventarii & eam remittere, non rectè confunduntur, Bachov. *ad Treutl. d. loc. th. 8. lit. D.*) testatoris; nam, non tantum nullibi ipsi eà interdictum est, sed & eundem probabiliter juvat, *l. fin. C. arbitr. tut.* Nec impedimento est, quod nemo possit in testa- mento suo cavere, nè leges in eo locum, habeant, *l. nemo potest. 55. ff. d. legat. 1.* vult enim adducta *l. testatorem* non posse prohibere ea, quæ à legibus jubentur: Inventarium autem *in d. l. fin.* non absolute præcipitur, sed permittitur, vel datur heredi electio an beneficio inventarii uti velit, necnè.

104. V. Renunciatio ab herede in sui præjudicium facta, *d. l. fin. §. 1. & §. fin. autem hoc. 14. vers. cum enim gemini.* cum sit regula juris antiqui: Omnes licentiam habere, his, quæ pro se introdu- cta sunt, renunciare, *l. si quis. 29. C. d. pact.* Causæ renunciationis possunt esse variæ, præprimis verò eæ, quas th. 102. attigi, & in- ventarii vel remissionem vel prohibitionem suadere certum est.

105. VI. Jus contrarium, puta lex statutaria vel consuetudo, *l. de quibus. 32. §. inveterata. 1. & l. ergo. 40. ff. d. legib. arg. l. Prætor ait. 3. §. Divus Hadrianus. 5. ff. d. sepulchr. violat.* Et optimè per id inventa- rii solennia non tantum minui, sed si ita usus sit, in totum etiam tolli possunt; quia, hæc solennia sunt à jure civili introducta, id- que causam efficientem habent, *d. l. fin. pr. §. sciendum est. 6. vers. sed nostra benevolentia. I. d. hered. qual. & differ. E.* alio jure civili facile tolli possunt, *arg. §. sed naturalia. 11. 1. d. jur. nat. gent. & civ.* Hinc hodiè vix quispiam amplius servabit, normam & formam *d. l. fin.* scrupulosamque illam observationem jam ferè exolevisse, dicit Duaren. *ad tit. de acquir. vel omitt. hered. cap. 6. fol. 456.* Sic etiam, usum inventarii desuisse in Galliis, ex Chassan. adducit Giphan. *ad d. l. fin. princ.* Ante omnia itaque jus locale attendendum erit, & in ejus demum defectu jus commune locum habebit. Quid in Belgio juris sit, docet Zæf. *ad ff. d. loc. num. 24. &* quem citat, Gu-

68
delin. *de jure noviss. lib. 2. cap. 18. Quid in Frisia obtineat, edisserit*
Joan. à Sande. *Decision. Frisc. lib. 4. tit. 12. per desin. quinq.* Quid sta-
tuto Würtembergico, quid item Noribergensi, requiratur, recen-
set, Coll. Jur. Arg. *d. acqu. heredit. th. 33. Quid in Republ. Erfur-*
tensi receptum sit, ex ejusdem Ordinat. cap. 15. tit. 10. affert Ren-
neman. d. disp. 36. th. 16. lit. B. in not. ubi quoque tradit: locorum
moribus & statutis sæpè obtinere, ut publicus judicii tabellio
cum duobus assessoribus, qui testium vice fungantur, in cohere-
dum omnium præsentia, loco reliquarum sufficiant solennita-
tum. Conf. Schneidevv. §. extraneis. I. de her. qual. & diff. Myn-
sing. consil. 79. num. 51. Obr. disp. 20. th. 567. Pac. Anal. d. l. fin. n. 13.
Richard. d. l. fin. §. sin autem dubus. 2.

106. In utramque partem disputari solet: An jure Saxon. in-
ventarii confessio remissa sit? Resp. remissam esse non in totum,
sed in tantum; nam, jus civile commune, quantum ad hoc, non
modò non expressè mutatum ullibi est, sed & confirmari videtur
per text. in artic. 6. lib. 1. Landr. cujus verba hæc sunt: Wer das
erbe nimbt / der soll zu recht die schuldt gelten / als ferne das erbe
wehret. Si enim heres creditoribus hereditariis pro viribus here-
ditatis obstructus est, utriusque etiam inventarium conscribendum
erit, cum aliàs de hereditatis quantitate ac facultatum modo vix
constare queat: nisi satiùs esse ducat, specificationem juramento,
quod tamen quilibet, ut credo, evitare studet, confirmatam offer-
re & sic res ad hereditatem pertinentes indicare velit. Quamvis
igitur, non confecto inventario, heres eo jure haud ultra heredita-
rias vires teneatur, nec aliis inventarii effectibus carere cogatur,
jurata tamen specificatio ab eo exigitur, Nov. Elect. Aug. *part. 3.*
const. 33. §. Damit aber. in verb. ein inventarium vorlegen / oder in
mangel dessen vermittels eines eydes aussagen. Quod, cum al-
ternativè positum sit, concludendum erit, sufficere alterutrum,
nec utrumque simul exigi posse, Dn. Carpz. *Jurispr. For. add. const.*
33. def. 8. nisi inventarium vitio aliquo laboret, def. 9. vel confe-
ctionem ejus, ob signatio bonorum defuncti nulla, aut non statim
præcesserit, def. 10. vel alia fraudis suspicio heredem aggravet,
def. 11. non autem ex eo solo, quod ignarus rerum quarundam,
eas inventario inferi non fecerit, def. 12. Heredes tamen ejus, qui
occupavit hereditatem, deficiente licet inventario, jurare non te-
nentur,

512
meretur, *def. 14.* Insuper & hoc tenendum: Juramentum istud referri non posse, *def. 15.* sed si jurare nolit heres, actorem, adversus eum, in litem jurare, *def. 16.* Sufficiat, hæc de jure Saxon. notatu dignissima; brevissimè & per summam quasi apposuisse, cum aureus iste *Jurispr. Forensis* liber omnium ferè nocturnâ & diurnâ manu verferetur, ad quem, tanquam ipsum fontem, plura desiderantem meritò remitto.

107. Jure Canonico heredem non conficientem inventarium in solidum creditoribus & legatariis teneri, facile colligi poterit ex iis, quæ supra tit. 14. pro ratione adducta fuerunt, quando probatum dedi, quòd etiam Ecclesia heres inventarium conscribere habeat necessum. Vid. Fachin. 6. *controvers.* cap. 23. Hunn. *ad Treutl.* d. loc. tit. 9. *prope fin.*

108. VII. Hereditatis exiguitas heredi quoque necessitatem imponit, confectioem inventarii intermittere; nè scilicet sumptus in eam impendendi, res hereditarias consignandas; earumque valorem adæquarent, aut excederent; Bald. *ad l. mediterranea.* 9. C. d. *annon. & tribut.* lib. 10. num. 3. Plot. *in l. si quando.* 9. C. *unde vi.* n. 19. Garf. *de Expens.* c. 10. *in fin.*

Sub calcem hujus disputationis commemorandum duxi: edidisse nonnullos Authores peculiare de Inventario tractatus; quorum tamen, præter Rolandum à Valle, copiam habere non potui, nec etiam adeò anxie de iisdem fui sollicitus, cum Giphano, *in Comment. Instit. tit d. hered. qual. & differ. testetur:* Eos

Italos esse & more suo scripsisse. Finio itaque
in omnium rerum fine.

D E O
CUI SIT LAUS, HONOR, ET
GRATIARUM ACTIO.

22
Nè.

68

Nè vacua sit hæc paginae facies, addo corollaria
quædam miscellanea.

1. *Veniam ætatis consecutus, habet legitimam personam standi in iudicio.*
2. *Notoriè infamis procurator esse nequit.*
3. *Debitum, juris ordine non servato, exactum, non est restituendum.*
4. *Usuræ, quæ proximum non prægravant, & intra cancellos à legibus præscriptos continentur, de jure etiam Canonico, veritate rei penitius inspectâ, permisse videntur.*
5. *Solutioni annuorum reddituum, longissimi temporis decursu non præscribitur.*
6. *Mulieri affirmanti, se à Sempronio esse imprægnatam, in præjudicium Sempronii non est credendum.*
7. *Matrimonium sine consensu parentum contractum, per subsecutam copulam carnalem non ita confirmatur, ut dissolvi à parentibus nequeat.*
8. *Si Cajus moriens relinquat furiosum, isq; furens decedat, proximior Cajo, non furioso decedenti, succedet.*
9. *Utilitatis causâ prædium pupilli vel minoris non potest alienari.*
10. *Venditor emptori tenetur, si in scheda publicè affixa, malè qualitatem prædii descripserit, eoque nomine emptor læsus sit.*
11. *Concurrentibus diversis delictis, pœna, non gravioris delicti, sed gravior infligenda erit.*
12. *Rusticus feudum erogare vel concedere nequit.*

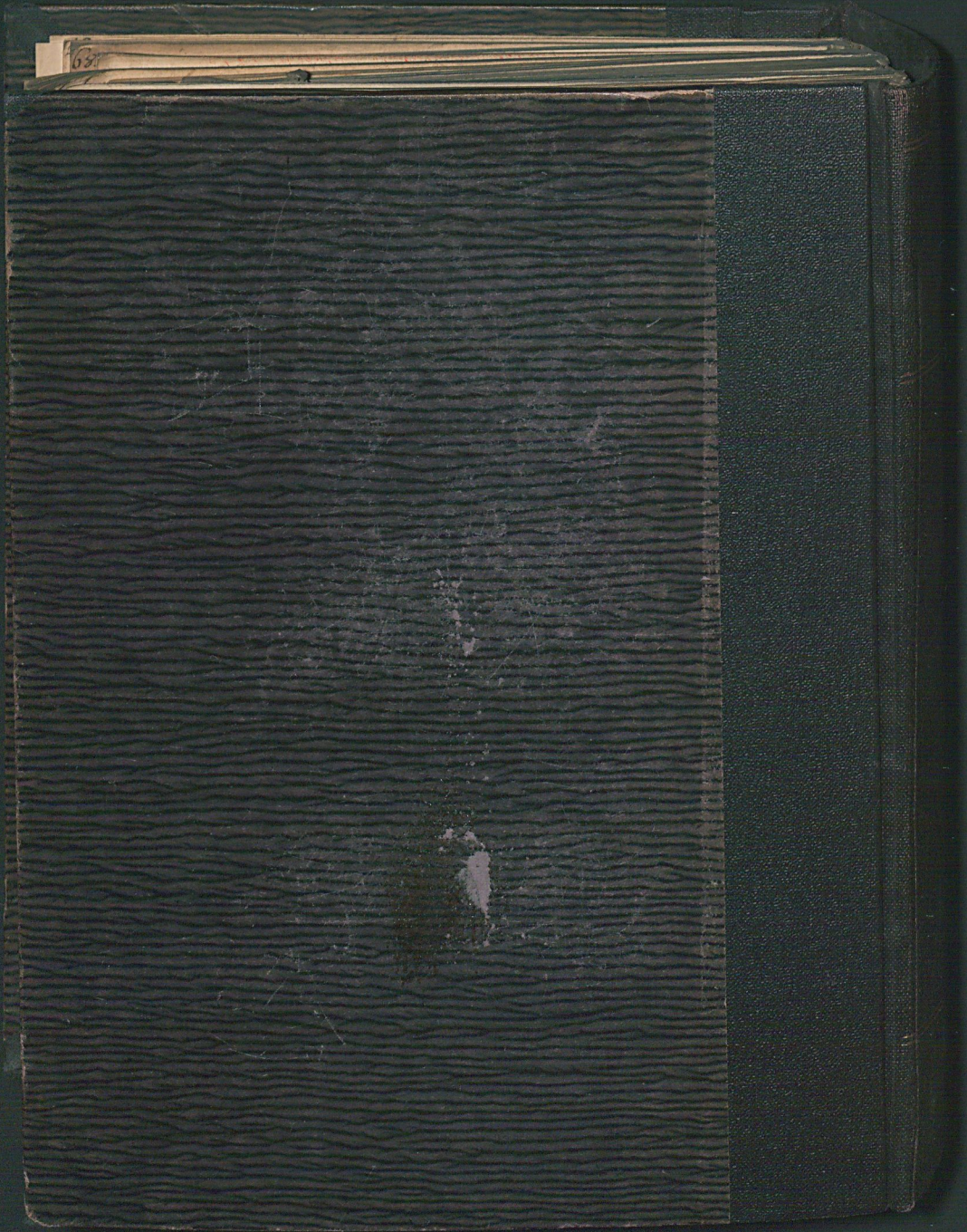
Basel, Diss., 1660-65



56

V17





Inches

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Concedente!

1662, 208

te Nobilissima atq;
uridica in Peranti-
a Basiliensium
nia
INAUGURALEM

O HEREDIS

inendis Doctoralibus
onoribus atque
giis

(6.)

dam proponit
JES CUNRADUS
fatus.

Ann. MDCLXII.
e consuetis.



JACOBI DECKERI,
ypographi,

22